

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Inserati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslano, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zensine ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, prtljčno. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:

celoletno naprej plačan . . . K 180—
polletno 90—
3 mesečno 45—
1 15—

v inozemstvu:

celoletno K 240—
polletno 120—
3 mesečno 60—
1 20—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje.
Telefon št. 34.

Dopise sprejema se podpisane in zadostno frankovane.

Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1 krono.

Poština plačana v gotovini.

Mi nočemo sikofantstva.

Če si nameravata dva seči v lase, se stopsti in zgizti, se začeta navadno zmerjati in obkladati z raznimi primkami. Mi nismo prijatelji pretopov in preprirov, zato se jim ogibamo kjer in dokler moremo. Zato pa še nikakor ni treba misliti, da smo voljni tiho in mirno pogoltniti vsako krivico, ki se nam zaluča v obraz.

Zadnje dni je vstal proti nam sovražnik, junak, ki si gotovo domišljuje, da je našel Kolumbovo jajce za boj proti našemu listu in za boj proti naši stranki. Možno pa je uporabil za boj tako staro in zarjavelo orožje, da nam je žal njegovega junštva, ker se mu bo orožje pri prvem zamahu zlomilo in zdrobilo. Poslužil se je takega orožja, da se moramo resno vprašati, ali je mož do danes spal, da ne pozna razmer v naši domovini. Ker je tako zelo potreben pouka, mu hočemo ustreči s kratko lekcijo o elementih naše politike in našega razmerja do politike.

„Slovenski Narod“, to naj si vitežki nasprotnik zapiše dobro za ušesa, najprej ni in ni bil nikdar glasilo kake stranke, marveč si je ves čas svojega obstoja varoval prosto roko, tudi v časih, ko bi bilo popolnoma naravno, da bi se bil postavil na stran voditelja narodno - napredne stranke. „Slovenski Narod“ je bil ustanovljen za ves naš narod in za vse njegove potrebe, ne pa za želje posameznikov in posameznih strank. Tega svojega zvanja se je naš list tudi sedaj že 53. leto vedno vestno držal, če tudi morda kdaj z večjo, kdaj z manjšo izrazitostjo. Nikdar torej naš list ni hotel veljati za strankarsko glasilo in je vse take ponudbe in želje dosledno odklanjal, in sicer iz enega edinega razloga, da more strogo izvrševati svoj program, biti zagovornik vseh onih, ki se mu zde vredni in potrebni zagovora, podpirati one, ki se mu vidijo podpore vredni in potrebni, in boriti se skupaj z onimi, katerim je pri srcu blaginja, procvit, napredek naše domovine. Priznavamo, da pelje do tega cilja najbrž več poti, a mi smo si izbrali ono, ki se nam je zdeli najprimernejša. In leta 1918 smo že mislili, da se je naša pot zopet združila z drugimi potmi, po katerih so hodili drugi — zopet po svoje idealni — močje. Cilj se nam je zdel že prav blizu, a danes . . . zdi se, da stojimo vsi pred veliko goro, ki nam zakriva cilj, da ga ne vidimo več. Tako stoj-

mo danes tu roko v roki s stranko, ki stoji na isti poti, pripravljeni, drug drugemu pomagati, da najdemo pravo pot. Če si nismo popolnoma edini, če misli ta, da je pot krajša na tej strani, oni, da je zločnejša tam, zato si nismo sovražni. Povemo si svoje mnenje odkrito in možato, pa gremo vsak svojo pot, če se ne moremo zediniti, vedno pa še pripravljene, drug drugemu pomagati, če je sila. To je bilo vedno naše stališče v stranki sami in tudi naše naziranje, da naj bo tako razmerje tudi med strankami. Torej se enkrat: »Slovenski Narod« ni strankarsko glasilo, ni glasilo voditelja Jugoslovske demokratske stranke, ni odgovoren za politiko stranke, je pa pripravljen, vedno zastopati interese te stranke in si hoče tudi v bodoče ohraniti svobodo izbiranja in kritike sredstev, katerih se poslužuje ta stranka in sploh vse stranke v naši domovini.

V tem oziru smo napisali zadnje dni nekaj besed, ki so povzročile stranski hrup v nasprotnem taboru, češ da rušimo disciplino v lastni stranki. Mirno kri, ljudje božji, saj nismo posegli v Vašo stranko. Zakaj se tako razburjate? Tri dni ste lovili sopo, tako Vas je zadela naša beseda. In zakaj? Zapisali smo, da zahtevamo najprej kruha za sebe in za svoje otroke in da mora biti ta kruh po ceni, ki jo zmore vsak naš človek: kar ga imamo odveč, bomo dali šele sedu. To je menda vendar tako enostaven gospodarski princip, da bi se o njem ne bilo treba prerekati. Toda ne. Vi niste upoštevali našega glasu, da je treba najprej zagotoviti pasivnim krajem življenjske potrebščine. Zahotelo se vam je po kupih tujega zlata, ki bi jih bili radikalno pospravili v svoje lonce. To je bilo jedro Vaše izvozne centrale, ki bi bila vrh tega ceno agitacijsko sredstvo za Vas in Vaše zaveznike ob času volitev. V tem oziru moramo biti veseli, da se je posrečilo Demokratski zajednici doseči kontingentiranje izvozne pšenice, ker na ta način ostane vsaj nekaj doma, dočim bi po Vaši metodi morali meščani hoditi gledat v Pavlinovo botaniko, da se poučimo, kakšna je pšenica. Isto je z živino in z mastjo! Pokžite, vprašate mesarje, vprašajte železničarje. Če bo šlo tako naprej, pravijo, in ljubljanskih stolnicah in tudi drugod ne bo več kosa mesa. In to imenujete radikalno živinorejo? Ali ni torej

povsem naravno, da smo z vso odločnostjo zahtevali, da se naj pokrije najprej domača potreba in potem naj pride šele zarada — toda poštena, človeška, ne pretrana in odušaka zarada, od katere naj imajo resničen dobiček oni, ki delajo, in ne strankarski žepi? Zakaj potem ta krič?

In končno še naše stališče napram vladi. Sedaj se je vendarle postavila, ali se bo vzdržala, o tem rajši ne razmišljajmo. Danes jo imamo in odkrito moramo priznati, da je prav, da imamo to vlado, — to vlado, pravim, — ne tako vlado, kajti o njenem ustroju, o osebah, ki zastopajo posamezne resorte, imamo svoje posebno mnenje. Dobro pa je, da imamo to vlado, vsaj iz formalnih in zunanje-političnih ozirov. Večne krize, labilnost vsake vlade, nezaupa-

nje navzgor in neprestano pričakanje presenečenj in preobratov, to je bila do sedaj naša usoda. Danes imamo zopet vlado, a ta vlada ne bo vladala, ta bo samo še čakala, da bo ljudstvo govorilo, a vsaj na zunaj bo mogla, dokler ostane v skladu z voljo naroda, zastopati naše interese, in to je za sedaj poglavito, kar moremo od vlade zahtevati.

Naš list nima namena, nikomur otežkočati delovanja, tudi tej vladi ga ne bo, celo podpiral jo bo, če bo treba in bo njeno delovanje v skladu z našimi nazori, a kritiziral jo bo tudi, če ne bo šlo drugače.

V Atenah so imeli ljudi, katerih posel je bil, da so sodržavljane obrekovali in blatili ter jim tako jemali v javnosti ugled. Sikofanti so jim rekli. Na to pot pa mi ne bomo stopili.

J. W.

Koroški zapiski.

Na vrhu Obirja, 13. avgusta.

Lahko bi si dejal, da je tu še vse tako, kakor je bilo pred 16 leti, ko sem bil prvič na Ojstrcu. Hannova meteorološka postojanka prav na vrhu (1241 m) stoji neprimerno kakor nekdanj. Kako je v nje notranjem, ne vem; sicer je še dobro zaprta, a priprave v njej ne delujejo več, se mi zdi. Vsaj veterica na vrhu strehe počiva kljub temu, da vleče precej oster vzhodnik. Klopice, pritirane ob straneh stolpa, še drže, a na vse. V vojnih letih za napravo niso več skrbeli in po prevratu tudi ne. Kaj čuda, da postaja lice vedno bolj zanemarejeno in zapuščenost! Nov? gospodarji se bodo morali resno pobriti in zavzeti za to prvo meteorološko postajo v naši državi.

Tudi velika miza je še tu in dve dolgi klopi ob njej — kakor pred leti. Prisedi in motri svet pred seboj in pod seboj!

Na južnem robu se dviga veličastna skupina Kamniških Alp: vsi vrhovi od Raduhe in Ojstrice tja do Grintavca in Kočne se v ostrih konturah odražajo na sinlem svodu. Prek Kokrske usede zreš v megleni daljavi oba vrhova Šmarne gore, se globlje pa notranjski Snežnik kot skrajno točko na jugu. Od Kokre proti zapadu se vleče škrbinasta stena Košute, za njo se vrste Begunišča, Stol, Golica, Jeka. V dnu zad pa se grmadi sklop Juljskih Alp s Triglavom prvakom na čelu — veličasten proplekt!

Omeniti bi moral panoramo še od drugih strani: od Dodača po Visokih Turah dol do Sinje planine, do štajerskega Golovca, Velike Kape v Pohorju, Urške in do najbližje Obirjeve sosedbe, bajeve Pece se še vedno spečo vojsko kralja Matjaža. Odveč takega naštevanja! Pogled z Ojstrca tako vsestranski in dalekosežen, da mu ni

para v naših Alpah, ne v Karavankah. Edino Triglav ga prekaša v jasnih dneh, kadar se odgrinjajo očem tirolski Dolomiti in modrina naše, a vendar še ne naše Adrije.

Kakor na dlan pa imamo pred seboj Korotan, zlasti vse tiste predele, ki jih je modrost pariških državnikov vsilila pod Kavdinski Jarem proslulega plebiscita: Podluno na desni, Rož na levi, vsekakor pa vijugasti trak danes motne Drave, onkraj nje na pokrajino Vrbskega jezera, celovško kotlino, velikovški okraj, gor do skrajnega rta, do Sinje planine, ki so jo Nemci z banalnim okusom prekrstili v Saualpe. Če ne bi šli 20 metrov nižji Mali Obir tako zelo v osrednje bi ti nudil pogled z Ojstrce neprekinjeno sliko vse slovenske Koroške. A to nič ne moti. Baš Mali Obir ti kaže mejo med Spodnjim Rožem in Podluno, ki tvori s Spodnjo Zilsko dolino poglavite dele slovenskega Korotana.

Kaj drugega nego gledati na mrtvo karto, je zreti to pokrajino živo pred seboj. Kakor da bi viselo nad njo v zraku usodno vprašanje: »Kam se odločis? Ali k Avstriji ali k Jugoslaviji? In hkrati ti odgovarja zavest: »K Jugoslaviji in nikamur drugam.

Ljudje, doma v ozadju so plašljivi. To je veljalo za vojne in to velja tudi sedaj, ko se pripravljajo odločilna borba z glasovnicami. Vsaka neugodna vest se razblini v tatarsko; eden namršči čelo in raztegne obraz in sto se jih začne za njim spakovati in tarnati. Tako babje malodušnih ljudi v prejšnjih časih menda ni bilo toliko kakor sedaj, ko smo poleg velikih dogodkov doživeli tudi marsikako prevarico. Če jim ne poteka vse gladko kakor namazano, pa se kremžijo in vidijo vse črno.

Res, naš rod na Koroškem ima svojo posebno dušo. Korošca ne moremo primer-

jati z našim Kraševcem, Goričanom, Pri-morcem, Predolgo je tiščala nanj nemška mora, kakor da bi se mogel tega večstoletnega vpliva čez noč otresti. Naš narod je trovala nemška šola, prepajali so ga tudi kulturni vplivi naj si so izhajali iz uradov, iz mestnih, trgovskih ali tvorniških okolišev. Nemec se je znal med slovenskimi Korošci uveljaviti, tako da šedandanes zro nekateri slabotnejši nanj v skrbni obzirnosti manj iz spoštovanja kakor iz strahu pred njegovo nasilnostjo.

A takih slabštev je vobče le še malo med našimi ljudmi. Baš odkar narod ve, da si sme sam izbirati svojo državno pripadnost, se je narodna in osebna samozavest silno ojačila. Pred kratkim mi je dejal tam doli župnik v St. R.: »Vsak človek, naj si še tako preprost in neumen, ve, zakaj gre. Kdor je naš, ostane naš do odločilnega trenutka; kdor pa nam je nasprotnik, ga ne moremo z ničemer pridobiti. Vsak si je na jasnem — mož in žena — da bo glasovanje odločilno.« Gotovo je še dokaj omahljivcev, ki se bodo šele pod pritiskom agitacije zadnjih dni odločili na to ali ono stran, a teh je razmeroma malo in nikakor ne bodo odločevali njili glasovi, vsaj v pasu A ne. So pa nemškutarska gnezda tudi v tem predelu n. pr. Velikovec, Pli-berk, Zvezna Kaplja, Borovlje. A ni izključeno, da bo tudi v teh občinah prevladal končno zdrav gospodarski razum.

Splah je zastarela metoda, če hotel še kdo udarjati le na nacionalno struno bodist med Slovenci, še bolj pa med Nemci. Celov med celovškimi Nemci se pojavlja vedno glasneje struja, ki želi združitev z Jugoslavijo, seveda zgolj iz gospodarskih ozirov. Pametni Korošci so to! Ti vsaj vedo, zakaj hočejo Tirolci, Predarlci, Salcburžani proč od svoje nebojlene majke Avstrije. Čemu naj bi pa Korošci, zlasti Celovčani sili k izstradanju Avstriji proti svojem boljšemu prepričanju? Celovec je navezan na rodovine pokrajine Koroške, in to sta slovenski Rož in Podluno. Celovec ima več obrtnih, trgovskih in tovarniških podjetij, ki bi našla svoje solidne odjemalce edino v Jugoslaviji. Celovec najde možnost za nadaljni svoj razvoj edino kot postojanka v jugoslovenski državi. Če ostane pri Avstriji, ga čaka tista britka usoda, kakor jo čuti že Dunaj in Gradec in vsa druga nekdanja glavna mesta. Nasprotno pa — evo Maribor! S kakim razmahom se je pričelo to šepred par leti tako skromno mesto dvigati in širiti!

Čul sem, da bi se Celovec in z njim pas B kmalu nagnila na našo stran, če bi se jim zagotovile neke pravice in priznani pristupki v narodnem in upravnem ozirju. Mislim, da naša vlada ne bi ostala gluha proti takim zahtevam. Uradniki naj bi ostali na svojih mestih, šole naj bi ostale za nemško mladino nadalje nemške, mestna avtonomija naj bi s pametnimi omejitvami ostala nadalje v veljavi. Celovec bi lahko postal kulturno zatočišče jugoslovanskega nemštva, ki ni takšna »quantité négligeable«, kakor si ga hočejo nekateri

Iz dnevnika starega šolskega nadzornika

22. X. 18.

Snoči me je ujela ploha baš pred C., kjer sem prenočil in se posušil. Danes pa je bilo krasno jesensko jutro, ko sem jo mahnil navsezgodaj preko B. na St. V., da obiščem tamnojšo šolo. V dolini je ležala slana, zgoraj pa se je drobilo ivje od golih bukev in rjavih hrastov.

Malo pred deveto sem prišel pred šolo, ki stoji na samotni sredi polja. Prvič v življenju me je zanesla pot semkaj. Že izdaleč sem videl, da stoji na pragu slok možak s puško na rami in gladi živahnega psa, ki ga nestrno obskakuje. Najbolj čudno pa se mi je zdelo, da so se otroci ob tem času, ko bi se še skoro morali pričeti pouk, trumoma vsipali iz šole. Iz gruč, ki se je pripodila mimo mene, sem slišal radostne klice: »Juhu, danes pa ni šole, juhuhu!«

Stopim skozi vrtna vrata in čujem, kako možak kliče v vežo: »Le hitro, le hitro, da zaklenem!« In ko nato se je vsul poslednji trop iz slosloja.

»Dobro jutro!« pozdravim.

»Bog daj, bog daj!« se obrne lovec, ki ni mogel biti nihče drug, nego

učitelj sam. Ni me poznal, pa kako tudi, saj se je moje nadzorniško delovanje šele pričelo in nikoli se še nisva videla poprej.

»Ali danes nimate pouka?« vprašam.

»Pouka, hm?« je skomizgnil z rameni in pogladil psa, ki se mu je vzpel prav do bokov. »Lep dan je in kaj bi?« je pogledal tja proti gozdu. »Starši potrebujejo zdaj otroke, da jim napravijo drva. Saj bo pozimi zadosti šole. Brihtni so in nauče se še vsega dovolj.«

Očividno me je smatral za potnega človeka.

»Vidite,« je dejal in mi pokazal lepo lovsko puško, »včeraj sem jo dobil. Pravi »Peterlongo«, da! Pričakovale sem jo že mesec dni. No, kajpa, s Tirolskega je daleč in na še naše mizerne poštno zveze. Danes pa pojdem malo na zajec. Tak sled bo, da bo kaj — Ja, ja, »Sokole«, je zopet pogladil psa, ki se je vzpel nanj in nestrno migal s kratkim repkom.

»S šolo, veste, je pa tako.« In začel mi je razlagati s polnim prepričanjem: »Jaz na tiste mestne šole ne dam nič. Vsak dan se začne točno ob minuti in neha točno ob minuti. In gre: drdrdr . . . kakor na mašini. In končni uspeh? — Otrok stopi v življenje, pa ni za nobeno rabo; ni ne

človek, ne mašina. Nekaj časa še združke iz njega, če ga potiplješ takole po šolskih manirah, naposled pa odpoje popolnoma.

Jaz pa pravim — non scholae, sed vitae discimus. In pa: ljudem je treba na roko. Petnajst let sem že tukaj, pa nimam niti enega sovražnika. Ljudje so zadovoljni z menoj in jaz z njimi. Tako je prav, ali ne! — Poznam njihove potrebe in jim rad pomagam kadarkoli in kakorkoli morem. Vem, na primer, da bodo danes potrebovali otroke, meni pa je tudi ustrezno, bom vsaj preizkušal puško.

Veste, to se prileže, da nadzorniki ne hodijo semkaj sitnarit. Daleč smo od sveta in visoko v hribih. Pred osmimi leti je bil poslednji nadzornik tukaj in bog ve, kdaj zopet kateri prišel! Tako je prav, kaj bi hodili zgrago delat! Našega hribovskega življenja ne poznajo in zato tudi naših potreb ne. Jaz pa že gledam, da šola ni prikrajšana. Pa ne zato, da bi se bal nadzornikov (zaradi mene naj bi hodilo sitnarit, če se kateremu ljubi), ampak pošteno vest imam in zato delam za vse prav: za šolo in za ljudstvo. Če danes ni pouka, se bomo pa jutri tem pridneje učili in ob koncu leta bodo znali

moji učenci več, nego znajo tam po mestnih šolah . . .

Morda bi mi bil še dalje razlagal svoje pedagoške »modrosti«, da mu nisem dal vizitke . . .

Škoda, da nisem Tizian ali vsaj Šubic. Izplačalo bi se narisati ta dolgi obraz, kakršnega je napravil mož, ko je pregledal vizitko. Z besedami se tega ne da opisati . . .

Pogledala sva uradne spise in zvezke. Vse je bilo v redu. Da, še več — tednik je bil spisan kar za tri tedne naprej.

Ne pride mi na misel, da bi moža preganjal. Pomenila sva se med štirimi očmi in zame je to dovolj. — 16. V. 18.

Danes sem doživel nekaj prav originalnega. Nadzoroval sem v P. učitelja P. Izpraševal je baš slovnično. Pa naj je stavil kakršnokoli vprašanje, so učenci izborni odgovarjali. In kar je še več: po vsakem vprašanju so vsi dvignili roke, prav vsi. Kaj takega še nisem opazil v vseh sedmih letih, kar sem nadzornik. Na nobeni šoli ne.

Hotel sem učitelju že čestitati h krasnim uspehom, pa me je menda sam zlomek zmotil, ali kaj, da sem stavil še jaz neko vprašanje na otroke. Zopet vse roke kviskul

Pokličem dečka, ki se je najbolj sili.

Ta pa vstane in pravi:

»Ne vem.«

»Kako to, saj si dvignil roko?« se začudim.

»Da, ali levo!«

»No — pa?« — ošupnem.

Gospod učitelj so rekli: kadar kdo ne zna odgovoriti na vprašanje, naj dvigne levo roko, če pa zna, naj dvigne desno.

Kaj takega pa še ne! — 7. II. 18.

Čul sem že davno, da je učitelj I. na K. velik original v šoli in v življenju. Premetavali so ga že iz kraja v kraj s hriba na hrib. Vse zaman, »pokore ni opravil«. Tako nekako zvenel tudi njegova kvalifikacija.

Danes sem ga obiskal. Predno sem odprl vrata, sem slišal v razredu strašen trušč: krohotanje in vikanje in razbijanje po klopih . . . Mislim sem, da so otroci sami.

Toda ne. I. je sedel pri peči in menda sem ga baš predramil, kajti še vse zaspene oči je imel, ko mi je segel v roko. Otroci so stali in me debelo gledali, dokler se ni obrnil I. K njim in jim dejal, kažoč name:

»Vidite, otročki, to so pa naš nadzornik.«

anarhistično orientirani tirančki predstavlja.

Ce pa Celovec klone pod terorjem glupe ulice in kričavih zabavljačev, prosto mu! Mi za njim ne bomo metali rešilne deske, četudi smo mu sedaj pripravili graditi zlate mostove. Tedi pa se razmakne Borovljani, Velikovec, Pliberk pogled v najlepšo bodočnost. Ta mesta bodo zlahka nadomestila vse, kar je doslej nudil Celovec našim ljudem. Če bo kdo te beleške čital, bo mogoče skomizgal, češ, glej ga, kak optimist! Jaki to piše! Kakor da bi nam bila zmaga v A-pasu že gotova! Da, gotova nam je, samo odnehati ne smemo tisti, ki ljudstvo v tem smislu vodijo; nadalje je treba odbijati vse vraže nakane in uničevati peklensko gonilo, ki jo počenja protivniki naš sedaj, ko se je mejna črta odprla. Zakaj vsako sredstvo jim bo dobro služilo: prevara, laž, natolcevanje, hlimba. Kako se

dobričajo ti hinavci antantskim zasopnikom! Prav tisti, ki so med vojno pozdravljali z »Gott strafe England!« bi sedaj poljubili Angla roko, tudi če bi jih s bičem ošvrknula. In v spominski knjigi doli v koči je napisal celovski veljak že l. 1917.: »Cadorna erbleche, jetzt gibts noch Schwabenstreiche!« Danes pa pozdravljajo isti primordijevci Italijane kot svoje moralne in politične zaščitnike. Zopet je posel s takimi nasprotniki!

Od orisa naravne veličastnosti sem zašel v politično razmotrivanje. Ne morem si kaj ob pogledu na to krasno in bogato zemljo, zavedajoč se, da ji pride v kratkem usodni dan novega življenja. Kritični dan prvega reda! Dejal sem že, da je v zraku nekaj težkega — in kdo bi zameril, če prevzamem to težko ozračje tudi motrilca na Obirju!

Razdelitev Koroške v plebiscitne okraje.

Medzavezniška plebiscitna komisija v Celovcu je izdala 10. avgusta ta-le razglas prebivalcem koroškega plebiscitnega ozemlja:

Glavni stan medzavezniške plebiscitne komisije se nahaja v Dvorcu (Burg) v Celovcu.

Plebiscitna komisija je za izvršitev plebiscita celo plebiscitno ozemlje razdelila v šest okrajev (distriktov), ki jih nadzoruje Medzavezniški okrajni svet; njega člani so angleški, francoski in italijanski častniki.

V vsakem okraju se postavi za vsako občino občinski glasovalni odsek; tri člane imenuje zastopnik Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v plebiscitni komisiji, tri pa zastopnik Avstrije v plebiscitni komisiji. Občinski glasovalni odseki imajo predsednika in tajnika ter sledeče glavne dolžnosti in posle:

1. Sestavijo liste glasovalcev; v ta namen imajo pravico, da vpogledajo vse uradne zapiske in listine;

2. pripravijo prostore za glasovanje;

3. izdajajo za glasovanje potrebne listine.

Kdor je bil imenovan in v službi potrjen za člana občinskega glasovalnega odseka, ga more odpustiti ali nadomestiti samo plebiscitna komisija.

Okrajni sveti so plebiscitni komisiji odgovorni za podrobno organizacijo v mejah svojega okraja, po njih se izdajajo občinskim glasovalnim odsekom odredbe plebiscitne komisije. Odgovorni so, da skrbijo za izvršitev teh odredb, dasi v istini ne izvršujejo uprave. Okrajni sveti nadzorujejo tudi upravo svojih okrajev s posebnim oziranjem na to, da se mora krajevnim oblastvom onemogočiti, da bi uporabljale svoj položaj in urad v ta namen, da bi na katerikoli način vplivale na glasovalce.

Glavni stani okrajnih svetov se nahajajo:

Okraj »A«, ki ga tvorijo občine: Poreče, Blatograd, Sv. Martin na

Dholici, Kostanje (del), Vrba, Lipa (del), Vernberk (del), Loga vas, Šentjakob v Rožu, Rožek, Drava, Loče, Ledinice.

Glavni stan: Rožek za cono I, Vrba za cono II.

Okraj »B«, ki ga tvorijo občine: Međgorje, Zrelec, Radiše, Vetrinj, Hodiše, Kotnara vas, Otok, Škofce, Bilčovec, Zg. Vesca, Žihpolje, Borovlje, Šmarjeta, Medborovnica, Podlublje, Bistrica, Svetna vas, Slov. Plajberk, Sele.

Glavni stan: Borovlje.

Okraj »C«, ki ga tvorijo občine: Bela, Bistrica pri Pliberku, Blato, Doberla vas, Galicija, Globasnica, Libelče, Libuše, Pliberk, Rikarja vas, Škocjan, Železna Kapla, Žitara vas, Zvabek.

Glavni stan: Pliberk.

Okraj »D«, ki ga tvorijo občine: Dječke, Grabštajn, Grebinj, Labud, Sv. Peter na Vašinih, Pokerče, Pustica, Ruda, Tinje, Važenberk, Velikovec, Vovbre.

Glavni stan: Velikovec.

Okraj »E«, ki ga tvorijo občine: Kriva Vrba, Sv. Peter, Gospa Sveta, Anabihl, Sv. Martin pri Celovcu, Sv. Rupert pri Celovcu, Trdnja vas, Dhorše, Dole, Sv. Tomaž (del), Zrelec (del), Tigorče, Otmanje, Sv. Peter pri Celovcu, Mostič.

Glavni stan: Celovec, Hotel Kaiser.

Okraj »F«, ki ga tvorijo občine: Celovec, Westschule.

Vsi dopisi, ki jih hočejo prebivalci zgoraj omenjenih krajev poslati plebiscitni komisiji, naj se vložijo pri predsedniku medzavezniškega okrajnega sveta in njih okraju, ne pa pri glavnem stanu komisije v Celovcu.

V Celovcu, dne 10. avgusta 1920.

S. Capel Peck,

predsednik (Vel. Britanija).

Charles de Chamberum

(Francija).

(Princ) Livio Borghese

(Italija).

Pismo iz Prage.

16. avgusta.

Med tem, ko se na Tešinskem odigrava poslednji akt bolesne narodne tragedije z vojaškim zasedanjem in se formalno tako končuje češkopolski spor, stopa v ospredje evropskih zadev rusko-poljski spor. Češko-slovaška vlada je s svojim razglasom z dne 9. avgusta t. l. zavzela napram njemu nevtralnost, priporočilo njegovo rešitev s mirovnim pogajanjem. Hoče nadaljevati dosedanje politiko miru, nevtralnosti in neintervencije. Zanimivo je, kako si predstavljajo to nevtralnost socialnodemokratski tisk. Ne gre mu za pravo nevtralnost, marveč za nevtralnost, ki bi bila v službi vsajevske Rusije. To stališče je skupna izjava češke in nemške socialne demokracije. Za-

stopniki češke in nemške socialne demokracije se postavljajo na stran vsajevske Rusije in proglašajo, da se postavijo proti eventualnemu nastopu vojsk, določenih proti Rusiji, respektivno proti prevozu materiala za boj proti Rusiji. Nemški socialni demokratje so izrekli solidarnost v obrambi republike proti morebitnemu napadu s strani madžarske reakcije, kar bi pomenilo preobrat v njihovem postopanju, kajti doslej so podpirali akcijo, delujočo proti republiki. Tako so sami proglasili stavko na Liberskem in podpirali akcijo proti posojitnemu zakonu, jezikovnemu zakonu in zlasti so vodili akcijo proti naborom, ki se je bila zelo raztegnila. Ni ostala omejena samo na Češko, marveč je segla tudi na Morav-

In mi je prijazno ponudil stol, pa je vprašal z vso uslužnostjo, kaj da želim?

Rekel sem mu, naj pač poučuje hlače, kar ima v načrtu.

In si je postavil stol pred tablo:

»Torej, otročki moji — učili smo se — le dobro pazite! — učili smo se — na, Matevžek, Ančka, kaj pa gledata zdaj pod klop, sem glejta name! — učili smo se — Prešernu.«

Otroci so se debelo spogledali.

Očividno niso čuli tega imena še nikoli v življenju.

»Da, o Prešernu smo se učili, o Prešernu. — Torej Prešeren. — No, kdo pa je bil Prešeren?«

Nihče se ni oglašil.

»No, no, ali ste vse pozabili? Kaj? — Nežika, ti boš povedala, kdo je bil Prešeren?«

Deklica je vstala vsa v zadregi.

»No, Prešeren, Nežika — ali res ne veš? — Kako so mu pa rekli otroci, ker jim je rad fige dajal? Kako so mu rekli?«

Nežika zmaje z glavo in nategne usta. Vse je tiho.

»Otročki moji, zares, vse ste pozabili. — No, kako so mu rekli?«

rekli, ker je fige dajal? Nacek, ali morda ti veš?

Fantek je odmajal z glavo.

»No, fi-fi, Nacek, no, fi-fi?«

Deček je molčal še dalje, ampak šlo mu je skoro na smeh.

»No, Uršika, fi-fi.«

Preplašena se je dvignila deklica in mehnično ponavljala učiteljev »fi-fi«.

»Saj bo. No, kar povej! Fi-fi.«

Pa ni bilo.

Neki deček je vzdignil palec, ker je hotel na stran. I. pa ga je poklical:

»Peter, no, fi-fi? Lenka! Fi-fi?«

»France! — Tomaž! Fi-fi? Ali res nihče ne ve? — Ja, kakšni pa ste, otročki, da vse pozabite! No — fi-gar« so mu vendar rekli, zato, ker je fige dajal otrokom. Vidite, otročki, to je bil naš Prešeren. Ja, to je bil —

Prihodnjik pa se bomo še kaj več učili o njem —

Nisem vedel, ali naj se smejem, ali naj se jokam. . . Nekaj bi treba pač ukreniti. . . Nikakor ne sodi več v šolo.

ako in šleako. Ker so v odpor proti naborom v Čehu in Aki proglasili stavko, se je moral v okrajih Fryvdlakem in Krnovkem v šleziji razglasiti preki sod. Ko je bilo na to od tamkajšnje občine poslano vojaštvo in orožništvo, se je zbrala 13. t. m. v Cukmantlu vsega množica ljudi, ki so sahtevali, da naj vojaštvo in orožništvo odide, kajti prebivalstvo se čuti ob navzočnosti in pri pogledu na oboroženo češkoslovaško vojsko provokirano in draženo. Ko je bila ta zahteva odbita, je začela množica nastopati proti vojaštvu in orožništvu. Neki orožniški nadporočnik je poskusil razorožiti nekega moža, ki je grozil orožnikom z revolverjem, in tu je bil ustreljen. Na vojaštvo in orožništvo se je streljalo, to je oddalo nekoliko strelcev. Zato je bil razglašen tam preki sod. Ta nemški odpor se ne omejuje samo na »militarizem« in na napore, marveč meri tudi proti jezikovnemu zakonu in ustavi. Tako se je vršilo v Litoměřicah zborovanje zastopnikov mest z nemško večino na mešanem ozemlju o jezikovni praksi v državnih in avtonomnih uradih. Sklenilo se je, da se ne sprejemajo češki dopisi državnih in avtonomnih uradov, dohajajoči občinam in okrajem nemškega (!) jezikovnega ozemlja. Pri tem Nemci trde, da doslej za jezik obine še ni jezikovnega zakona, akoprv § 3. jezikovnega zakona jasno pravi, da samoupravni uradi, zastopniški zbori in vse javne korporacije v državi so obvezane sprejemati ustmena in pismena sporočila, podana v češkoslovaškem jeziku, in jih reševati.

Desna češke soc. demokracije je izdala manifest, podpisan po vseh glavnih voditeljih, v katerem priznava, da socialna demokracija ni več ona enotna, disciplinirana in smotrna stranka, kakor je bila, kar so povzro-

žili spori glede taktike. Stranka je poslala svoje zastopnike v vlado in jeden del stranke jim spodbokpava sistematično tla pod nogami. Stranka se udeležuje vlade in istočasno jo pobija, jednako dela tudi strankino časopisje. Manifest zavrača uvedeno ruskih metod pri nas in pravi, da pri poskusu prevrata, pri ustoličenju diktature proletarijata, bi se naletelo brezdomno na življenjski odpor dobro organiziranega kmetskega stanu, na odpor buržoazije in šolske inteligence in prišlo bi tako celo do meščanske vojne. Razrešenje mora dati zborovanje stranke, ali ostaja socialna demokracija pri prvotnih načelih ali se priklanja k komunističnim načelom. Iz manifesta je razvidno, da ne gre tu samo za dvoboj dveh kril v stranki, marveč za dvoboj starega strankinega programa in njene prakse s komunizmom. Komunisti, tvoreči pri nas levo krilo soc. demokracije, nimajo volje, ustanovljati posebno stranko, marveč polastiti se hočejo soc. dem. stranke, ki ima velike fondе in zavzema vplivna mesta.

Državni proračun je leto 1921. se že pripravlja in bo izkazoval poleg običajnega rednega in izrednega proračuna poseben investicijski proračun in izkaz o osrednjem gospodarstvu. Na uvedbo novih davkov se ne misli.

Nar. Shromáždění na sklicano šele v oktobru. Vzrok tako poznega sklica, ker politične razmere zahtevajo, da bi se sešlo kar najprej, tiči v strankarskem oziru. Čaka se, kaj bo po zborovanju češke in nemške socialnodemokratske stranke. Češka soc. dem. bo zborovala od 25. do 28. septembra, nemška še pozneje. Nemška narodna socialna stranka bo imela svoje zborovanje v Opavi od 21. do 23. septembra.

J. K. S.

Telefonska in brzojavna poročila.

NAŠA MEJA NAPRAM BOLGARSKI.

LDU. Beograd, 20. avgusta. Ker je izvršena ratifikacija mirovne pogodbe z Bolgarsko, se je sestavila komisija, ki naj bi določila mejno črto med našo državo in Bolgarijo. Z ozirom na določila mirovne pogodbe so dobile naše oblasti v Pitrotu in drugih obmejnih krajih naročilo, naj izvrše priprave za okupacijo Caribroda.

ODBITI NAPADI ALBANCEV.

LDU. Zagreb, 20. avgusta. »Narodno Delo« poroča iz Beograda, da je po poslednjih vesteh uspelo našim četam, priboriti vse zavzete postojanke v doljnem debarskem ozemlju. Vzpostavljeno je popolno prejšnje stanje. Na drugih mestih so napadi še vedno resni ter se nadaljujejo ostri spopadi. Naše sile dobivajo neprestano ojačenja, ker se morejo pričakovati še vedno novi napadi.

NA MADŽARSKEM SO PREVZETNI.

LDU. Budimpešta, 20. avgusta. (DKU.) V današnjem uradnem listu je izšla naredba vlade, s katero se jemlje vsa letošnja rž pšenica in zmesno žito žetve leta 1920 pod zapor.

MADŽARSKI NARODNI PRAZNIK.

LDU. Budimpešta, 20. avgusta. Danes na madžarski narodni praznik se je v Ludovikovi akademiji izvršilo prvo slovesno imenovanje 162 novih poročnikov narodne armade. Slovesnosti so se udeležili državni opravniki Horthy, nadvojvoda Jožef in mnogo osebnosti vojske in javnega življenja.

FRANCOSKI SOCIJALISTI.

LDU. Pariz, 19. avgusta. (DKU.) Skupina socialistov v francoski zbornici je na svoji včerajšnji seji sklenila, da zahteva takojšnje sklicanje parlamenta. Nadalje so sklenili interpellirati vsled ukrepov proti Madžarski ter zahtevati, da se prične s posebno politiko proti ruskim revolucionarjem. Zahtevali so tudi, da se Clemenceau in Millerand posadita na zatožno klop.

WRANGLOVA ARMADA.

LDU. Bruselj, 19. avgusta. (D. K. U.) Kakor javlja »Times« iz Carigrada, skuša general Wrangel v tem trenutku prestaviti svoje levo krilo na vzhodni breg Dnjepra ter vdreti v Ukrajino in zasedi Odeso. Njegove čete so dobile kot ojačenje kakih 30.000 mož kmetov. Tudi donski kozaki so obljubili priti Wranglu na pomoč. Wranglu se je posrečilo pretrgati zveze med kubanskimi kozaki in med glavno boljševiško armado.

Rusko-poljska vojna.

RUSKI MIROVNI POGOJI.

LDU. Moskva, 20. avgusta. (DunkU — Brežično.) Ljudski komisar za zunanje zadeve Čičerin sovjetskemu odposlaniku Kamenjevu, London, 19. avgusta: Predsednik rusko-ukrajinskega mirovnega odposlanstva Daniševski je naznanil danes poljski mirovni delegaciji v Minsku pregled ruskih mirovnih pogojev, po katerih 1. priznava Rusija in Ukrajina popolno neodvisnost in svobodo poljske republike in slovesno potrjujejo popolno pravico poljskega naroda, da si sam določi svoje življenje in si postavi obliko vlade po svoji želji; 2. Rusija in Ukrajina se odrekata vsaki obliki vojne odškodnine; 3. definitivna vzhodna meja Poljske bo približno ista, kakor je bila navedena v notni lorda Curzona od 11. julija, vendar pa dobi Poljska več ozemlja vzhodno od Bialistoka in Cholma; 4. Poljska bo svojo oboroženo silo brez izjeme znižala na 30.000 mož enega letnika, za poveljniška in upravna mesta je dovoljenih vrhotea 10.000 mož; to oboroženo silo bo podprala državljanska milica, ki bo obstajala iz delavcev in ki bo določena za vzdrževanje reda in varnosti prebivalstva; 5. po podpisu pogodbe bo Poljska začela demobilizirati in končala demobilizacijo en mesec po podpisu; 6. Poljska obdrži ono orožje, ki je potrebno za opremo v točki 4. navedenih čet, vse drugo orožje, vstevši ono, ki se nahaja v arzenalih in skladiščih vse Poljske, se bo tekom enega meseca po podpisu premirja izročilo ruskim in ukrajinskim oblastim in do tedaj ostalo pod nadzor-

stvom ruskih in ukrajinskih komisij; 7. Poljska se odreka izdelovanju orožja in vojnega materiala; 8. Poljska ne sme na svojem ozemlju trpeti nobenih združevanj, k ibi bila sovražna Rusiji ali Ukrajini ali njunim zaveznicom; 9. sovražnosti se ustavijo 72 ur po podpisu te pogodbe; 10. po končani demobilizaciji poljske armade in po izročitvi orožja in vojnega materiala sme ostati samo 200.000 mož v nevtralnem pasu; 11. Poljska mora vrniti ves odpeljani vojni material, zopet postaviti razdeljene mostove in hiše; 12. Poljska bo z zakonom odredila razdelitev proste zemlje, in sicer predvsem rodbinom onih poljskih državljanov, ki so bili v vojski ubiti ali ranjeni ali poškodovani na zdravju; 13. Rusija in Ukrajina dobta polno pravico svobodnega prevoza za osebe in blago vsake vrste preko poljskega ozemlja, med tem ko ostane črta Wolhowsky-Bialystok Grajovo v polni posesti in polni kontroli ruske republike; 14. Poljska bo izdala popolno politično in vojaško amnestijo.

RUSKO - POLJSKO BOJIŠČE.

LDU London, 20. avgusta. (Brežično) Po vesteh iz Varšave, je general Gallieni obnovil svojo strategijo pri defenzivnih podvzetjih. Na nasvet francoskih častnikov so sestavili iz štirih divizij napadalno skupino. Ta napadalna skupina je pod vodstvom Pilsudskega prodrla centrum sovražnih čet južno od Varšave in prodrla 25 do 40 milj proti vzhodu. Vojaški položaj se je za Poljake znatno izboljšal. Desno krilo poljske armade je izvršilo sunek ob Bugu ki je imel smer proti severu, da bi odrezalo Ruse pri Brestu Litowskem. Istočasno je pričela sunek tudi armada med Poznanjem in Torunom, da bi potisnila Ruse, ki

prodirajo v smeri proti gdanskemu koridoru, nazaj proti vzhodu. V najkrajšem času bo možno pričeti s splošno ofenzivo vseh poljskih armad proti Rusom.

LDU Varšava, 19. avgusta. (DKU Agence Havas) Desno krilo poljske vojske ima vedno večje uspehe. Cete generala Pilsudskega ogrožajo ruske kolone pri Varšavi.

RUSIJA IN ANTANTA.

LDU Moskva, 20. avgusta. (DKU Brežično) V Petrogradu so ukrenili vse potrebno za varnost, ker je mesto ogroženo po antanti. Ojačili so varnostne straže v mestu in po deželi.

Politične vesti.

Praktično socialstvo ali buna pri klerikalcih. Poverjenik za socialno skrb g. dr. Gosar je v nesrečnem položaju, da mora zapustiti svoje poverjeniško mesto. Sočustvujemo z njim, ker je res nerodno iskati si s takim kratkim predslužbovanjem kakor ga ima g. poverjenik Gosar nove, stanu primerne službe. Zdi se nam pa, da vendar preočito kaže svojo tugo po svojem zgornjem glasilu. Ne le da ni za njim nikdo drug za to gorko mesto sposoben, ne g. Kristan ne g. Vencajz in sveda noben naprednjak, on je zaroban tli celo proti klerikalnemu nadvotitlju g. dr. Korošcu in pravi v »Večernem listu«: »Na tem mestu obtožujemo javno vse merodajne činitelje, ki so pri sestavljanju vlade in vlad kakorkoli prizadeti.« To so zelo različna mnenja v klerikalnem taboru. Ponizno vprašamo: »Komu gre vera, predsedniku klerikalne stranke g. dr. Korošcu ali njegovemu glasilu ali g. dr. Gosarju?«

V krizo je prišla pamet pri »Slovincu«, drugače si ne moremo razlagati njegovega besedičenja. Za vse svet jasno smo povedali, kakšnega mnenja je »Slovenski Narod« glede gospodarske politike v naši državi. Razumemo nas in pritrjujejo nam vsi uvidelni ljudje v Sloveniji tudi med klerikalci, ko zastopamo stališče, da je treba imeti v prehrani oziroma prebivalstvu, ki živi od dela in zaslužka. Obstojne dragine in preteče postritve dragine naši konsumentje ne zmorejo. Če je za preudarno gospodarsko politiko v državi mesta, je treba po naši sodbi vpoštevati brezdomno tudi konsumente. Apatija in nezadovoljnost se širi. Pa temu ni treba, da bi bilo tako! Ker je blaga dovolj v državi, ga bomo sveda izvažali. Ni pa zatgadelj treba, da se pušča v nemar potrebe domačega prebivalstva. Za to je državna oblast tu, da poseže vmes in je pravična tudi domačim potrebam. Tudi za konsumente je treba kompromisov. O potih gospodarske politike smo pa lahko različnega mnenja. Mi smo svoje mnenje povedali. Samostojno sodbo smo si znali varovati v gospodarskih rečeh v preteklosti in jo obdržimo v nadalje. Pri nas vsakdo, ki je dobre volje, ve, da »Slovenski Narod« ni glasilo JDS, in tudi ne glasilo gospodarskega ministra Kukovca. Kaj je na tem! »Slov. Narod« podpira JDS, pridržuje si pa osobito v gospodarskih vprašanjih pravico zastopati svoje mnenje. Samo res mnenja, da stojimo glede vprašanja prehrane na pravem stališču, kakor smo stali na pravem stališču glede valute. Ako bode pokazala gospodarska bodočnost, da je naše stališče označilo za površno gospodarsko politiko, bomo skesani grešniki. O tem, kje je bila doselej površna politika, nečemo pisati.

— Zarada! Zapisali smo bili, da je zmagalo stališče: »Živela zarada!« v ureditvi trgovinske politike. Ugotavljamo, da je bilo v »Slovenskem Narodu« v zadevnih člankih zastopano stališče našega lista. »Znana dva članke« se pa sicer prav nič ne bojita, ker sta znana. Kar se tiče pojma »zarada«, pomeni, da za nas beseda »zarada« ni imela misla »nepoštenega zaslužka«. Le mislo »čistiti!« Pač pa smo rabili besedo »zarada« v smislu brezobzirnega zaslužka t. j. onega, ki omogoča izkoristiti kupčijski položaj kolikor moč za se, dočim ostaja obupani konsument v pasivnih in neupalnih krajih prepričan vseh britki skrbi, kako naj živi. Razum prostega izvoza do izžerpanja 15.000 vagonov pšenične moke, je namreč svoboden izvoz tudi še izvoz vseh drugih živil izzemel le redkih pridržkov. V ostalem smo pa mnenja, da danes v teh izrednih razmerah ni moč voditi kolikčak zadovoljive »globoke« politike, ne da bi se oziralo tudi na življenske in gospodarske potrebe naših prebivalcev in če hočete naših volilcev! Več ljudi včasih več va. Naša valuta je prišla do 9.50 švic. frankov. Sedaj že cel mesec hitro pada in je bila včeraj na 6.20 fr. kljub svobodnemu izvozu. Izvoznikar pa, kakor znano, tem laže in s tem večjim zaslužkom izvaža, čim večja je razlika med našo in tujo valuto.

— Ministrski svet, Beograd, 20. avgusta. Danes dopoldne se je vrtil ministrski svet, ki se je bavil s proračunom za leto 1920/21. Sklenilo se je, da se ima do nadaljnjega proglasiti proračun z naredbo ministrstva. Nadalje se je razpravljalo o vpadu Albancev v naše ozemlje, pri čemer je vojni minister opozoril na to, da so bila finančna sredstva, ki so se dovolila za obrambo, nezadostna.

— Minister za konstituanto dr. Lazar Marković, Beograd, 20. avgusta. Danes je bil predložen regentu v podpis ukaz o imenovanju dr. Lazara Markovića za ministra za konstituanto in je bil novi minister takoj nato zaprišen.

— Iz parlamenta, Beograd, 20. avgusta. Seja narodnega predstavništva

se vrši 25. t. m. ob 4. uri popoldne. Ob tej priliki se bodo vršile tudi volitve predsednika in obeh podpredsednikov zbornice. Zatrjuje se, da bodo radikalci postavili kot kandidata na predsedniško mesto dr. Manojlo Vugčevića. Demokrati kandidirajo za podpredsedn. mesti sta dosedajni podpredsednik dr. Ribar in poslanec Adolf Ribnikar.

— Zveza med Čehoslovako in Jugoslavijo. Praska »Tribuna« poroča, da bo pogodba med Čehoslovako in Jugoslavijo izdelana v najkrajšem času. Potovanje dr. Beneša v Bukarešto je v ozki zvezi s potovanjem bolgarskega ministrskega predsednika Stambulinskega. Stambulinski bo potoval iz Bukarešte v Beograd in iz Beograda v Pariz, kjer se bo sešel z Venizelosom.

— Dunajska »Mittagspost« poroča iz Ženeve: Po vojaški konvenciji med Čehoslovako in Jugoslavijo so Čehoslovaki in Jugoslovanci obvezani, da takoj vkorakajo na Madžarsko, ako bi Madžarska poslala svoje čete preko Slovaške na pomoč Poljski ali pa ako bi Madžarska nameravala napad na Avstrijo. List zatrjuje, da je akcija dr. Beneša in dr. Rennerja pripisovati vplivu Italije. Dr. Renner se je po konferenci z italijanskim zastopnikom na Dunaju peljal v Prago, ker je prevzel nalogo, z dr. Benešem posredovati med Italijo in Jugoslavijo. — Beografski »Progres« od 19. t. m. piše: Zveza s Čehoslovako se druži s prihodom ministra za zunanje stvari dr. Beneša v našo prestolnico, toda ker je zveza skoro tajno sklenjena in ker jo je sklenila vlada, ki je že izgubila zaupanje naroda, zahtevamo, da se ta zveza objavi, ker se v njej morebiti nahaja kakšna zarota proti ljudskemu miru. — »Samopravda« od 19. t. m. piše: Dve novi državi, naša kraljevina in čehoslovaška republika, sta sklenili zvezo radi obrambe svojih dežel in radi varstva stanja, določenega v st. germainski mirovni pogodbi. Svoboda in zedinjenje našega kakor čehoslovaškega naroda bode v oči mnoge. Radi tega je ta zveza dobrodošla Evropi. V tej zvezi vidi ščit za varstvo svobode in neodvisnosti narodnih držav, katerim mora demokratska Evropa pomagati, ker je to v njenem interesu. — »Trgovski glasnik« piše pod naslovom »Dr. Beneš v Beogradu«: V trenutku, ko je po besedah dr. Beneša vse mogoče v osrednji Evropi, so potomci Husa, Žižke in obeh Prokopov hoteli in tudi nadaljevali njihovo veliko delo. Prihod dr. Beneša je že vidljiv znak zveze med našim in čehoslovaškim narodom, ki že sploh radi skupnih tradicij in uravnanih nagonov težita k slovenski vzajemnosti. »Trgovski glasnik« razpravlja nadalje o govorih dr. Beneša in dr. Veeniča glede zveze za zagotovitev miru v bodočnosti, pri čemer sta izrazila odkriti svoje stališče napram Franciji z ozirom na priznanje Wranglove vlade, ki znači vmešavanje v državljanske vojne v Rusiji ter zamotavanje odnosa med zavezniki in spornimi silami, kakor tudi navajanje vode na nemški mlin.

— Češki socialisti proti štrajkovski epidemiji. Štrajki so se zadnje čase strašno razširili. Kar za vsako malenkost se včasih grozi s štrajkom. Postali so takorekoč nekaka zabava, brez katere izvestni krogi ne morejo izhajati. Ako je štrajk opravičen vsestransko, potem je to res štrajk in ne samo škodovanje in nagajanje. »Češke Slove« je izpregovorilo te dni besedo k štrajkom na pravi: »Žalostne gmotne razmere delavskega ljudstva a štrajki ne zboljšajo, draginja se zopet kmalu obetuje in številke lete vedno višje. Treba pa si zapomniti dejstvo, da podljetja z zvišanjem plač v glavnem niso prizadeta, kajti ona prenesajo zvišano režijo na konsumente in dobilek gre enomerno višje. Najbolj je prizadeta pri celnem procesu država, ki trpi vsled administrativne destrukcije uradnikov in nameščenov slabo plačanih, ker jim ne more regulirati plač s tempom privatnega podjetnika, ker nima kritja za to. Šepa, da bi vsaj nekoliko zboljšala življenje svojim uslužbencom, pa dela dolge, nekončne dolge. Jedino stališče pri tej bedi je to, da si je treba pri vsakem koraku za zboljšanje stanja postaviti vprašanje, ali bo to zboljšanje resnično, ali bodo cene ostale in ali gibanje ne bo bolj škodovalo celoti kakor pa koristilo neki skupini. Državno zavest morajo imeti pri vsakem koraku ne le politični činitelji, marveč tudi oni, ki se potegujejo za gmotno zboljšanje. V našem narodu se prav s stališča interesov delavskih slojev ne smejo začeti štrajki lahkomišelnost. Te besede imajo polno veljavo tudi za razmere pri nas.

— Konec avstrijskih sanj o donavski federaciji. »Lidovy Denik« piše: »Konečno je Benešova pot na jug in jugovzhod zadala smrtni udarec misli o kakršnikoli obdobju stare Avstrije pod krinko kake »donavske federacije«, v kateri bi igrala prvo vlogo Dunaj in Budimpešta. Kakor je znano, so podpirali to misel tudi izvestni antantni krogi. Z združenjem Prage, Beograda in Bukarešte pa je padla ta misel definitivno pod mizo.

— Ali smo antantofobi? Pod tem naslovom prinaša sarajevski (Jugoslovanski list) članek, ki pravi: Pri nas ni, žal nobenega oduševljenja napram antanti. To pa še ni znamenje, da sta narod in njegov tisk antantofobski, kakor se nam očita v »Gazzetti de Lausane«. Gorica, Koroška, Istrra, Dalmacija, Skader, to so naše težke rane. Tudi smo zapostavljeni v vprašanju vojnih odškodnin in pri trgovski mornarici ter smo popolnoma izključeni od razdelitve avstrijskih vojnih ladij. Londonski ugovor je diplomatski zločin, kljub temu pa bi Italija ne bila zasedla naših pokrajin, da ji pri tem ni pomagala antanta. Tudi nam ne gre z glavo, za-

se ni dovolilo avstrijskim Nemcem, da se zedinijo z Nemčijo, da tako že enkrat popolnoma preneha Avstrija in z njo habsburške aspiracije. Zdi se, da je Francoško popadel tak strah pred Nemčijo, da v tem strahu počenjajo najčudovitejše stvari. Poljska se je razdvojila s Česko, da propade v vojni z Rusijo in sedaj se dovoljuje Madžarski, da zbere do 500.000 mož vojske ter ji obečajo celo slovaške karpate! Mar bi bila antanta do gotove meje zadovoljila Čeha in jih zblížala s Poljaki, bi imela v slovaških državah najboljše zaveznike in najboljše stražo proti Nemčiji. Če se mi Jugoslovenci ne navdušujemo za antantne poskuse proti Rusom, ne znači to, da želimo zlo Francoški ali Angliji. Mi samo obžalujemo, zakaj se energično ne dela za mir v Evropi spoznamo z Rusijo, ker vemo, da se Madžari lažejo, če trde, da so pripravljeno pomagati antanti. Madžari ne prikrivajo svojih imperalističnih namer, naj so sedaj Hortijevi ali Kunovi. Njihov zločinski terorizem je tudi danes pravi vzrok, zakaj Horty danas ponuja antanti pomoč. Krščanski socialci se boje za svoje lastne glave, zaradi svojih zločinov, zato hočejo izzvati novo evropsko vojno, da jim pomagajo drugi in da ugođe njih aspiracijam na račun nas in Čehoslovaške. Kako naj se navdušujemo za antanto politiko, ki služi danes Madžarom? Kako bi mogli stopiti v kolo bojnikov proti Rusiji že samo zato ker je antanta napravila Madžare za kolodvodje. In če bi antanta uspela proti Rusom, bi bili za njo zaslužni samo Poljaki in Madžari. Če pa nastopa antanta proti nam tako, kakor sem zgoraj omenil, kljub neizmernim žrtvam Srbije in Jugoslovenom, kako bi šele postopala proti nam, če bi bila Rusija potisnjena iz Evrope in če bi v evropski konferenci sedeli poleg Italijanov tudi še Madžari? Jugoslovenci se ne morejo več navduševati za antanto, kakor prej, kljub temu ne bodo nikdar pozabili kaj dolgujejo Angliji in zlasti Francoški, obžalujoč samo, da se stvari niso razvijale tako naprej, da bi mogli biti hvaležni antanti, da bi bili doseglji brez sitnosti in boja to kar smo zaslužili in kar nam gre, kakor so nam obetali za časa vojne. Dosti je bilo razočaranj, zato ni čudno da smo danes oprezní in da je brezmejni simpatiji do antante ledila politika interesa. Kaj je čudnega na tem, da razmotrivamo različno med nek. in sed. antanto? Vtejan-tanti ni več Rusije, a Rusiji se ima zahvaliti za največje uspehe in za življenje, pač pa je v njej Italija in vrh vsega tudi ni niti več sporazuma med Anglijo in Francoško. Antanta obstoja, toda na žalost obstoja kot nekaj stvar, v katerem bi mogli jutri odločati slovono-fobski Italijani. Poljaki in Madžari in šeneško, da se evropska vojna, ki se je pričela proti Germanom, konča s propostjo Slovanov. Mi nismo antantofobi, danes pa moramo biti oprezní tudi napram antanti!

Neodrežena domovina.

— Člen 92. saintgermaine mirovne pogodbe. »Gor. Stražac« piše: Mnogi naši rojaki se pritožujejo, da morajo tako od strani sodeželanov italijan. narodnosti, kakor tudi v raznih uradih poslušati očitania radi njihovega političnega mišljenja in narodne zavesti, čes — sedaj je ta dežela pod Italijo in Vi se morate temu podvredit. Vse te opozarjamo na člen 92. saint. — gemaínske mirovne pogodbe, sklenjene dne 10. septembra 1919. Ta člen se glasi: »Neobenega prebivalca ozemelj nekdanje avstro - ogrske monarhije so ne sme vznemirjati ali nadlegovati radi njegovega političnega zadržanja od 26. julija 1914 do končnega priznanja suverenitete na teh ozemljih ali pa radi ureditve njegove državne pripadnosti na podlagi te pogodbe. To pogodbo je podpisalo tudi zastopstvo italijanske vlade, italijanski kralj jo je ratificiral in italijanski parlament jo je nedavno odobrili in dovolil njeno izvršitev. Njena veljava in obveznost je torej, zlasti kolikor se tiče Italije, neoporečna. Italijanska vlada in italijanske oblasti so dolžne, jo spoštovati in izpolnjevati. In ne samo oblasti same jo morajo spoštovati, temveč one imajo tudi dolžnost skrbeti za to, da jo spoštuje in izpolnjuje vsakdo, ki prebiva na ozemlju, katero upravljajo italijanske oblasti. Rojaki! Sklenite se vedno in povsod na ta člen! Povejte njegovo vsebino vsakomur, ki bi vas skušali nadlegovati radi vašega slovenstva in vztrajajte vedno in povsod na svojih pravicah.

— Iz Gorice. Arditi so bili silno užaljeni. Z Reke jih je bilo prišlo nekaj na slavo 8. in 9. Jeden izmed njih je bil udri v nadškofijako palačo in razobesil tam italijansko trobojnico. »Goriška Stražac« je arditsko divjanje v mestu primerno oligosala. Radi tega so bili silno užaljeni in šli so karabinjerji v upravnistično »Gor. Stražac« in tam prišli in odgnali v zapor odgovornega urednika Josipa Kimpoljaka. — Dr. Justa Bačarja, edinega slovenaškega zdravnika v Gorici, Lahoni ne morejo trpeti. Tri noči po vrsti so rjuli okoli njegove hiše ter mu razbili tablo, udrihali so s koli po hišnih vratih in hoteli udreti v hišo. Lahonske barabe delajo kar hočejo s Slovenci, saj okupacijska oblast molče odobrava njivo početje proti Slovincem.

— Iz Zadra. Dne 14. t. m. je bila pred vojnim sodiščem razprava proti Šibenčanom radi dogodkov od 15. julija. Zorič je bil obsodjen na tri mesece pogojne temnice, akademik Bujas na mesec dni ječe, med tem, ko so bili vsi drugi oproščeni po enomesečnem preiskovalnem zaporu.

Iz drugih pokrajin.

— Madžari stalno ogrožajo Slovaško. Iz Užhoroda poročajo, da so pričakovali 15. t. m. vpad madžarskih čet na Slovaško. V Beregsagu je priredila ta dan krščanska socialna stranka v katoliški cerkvi veliko slavnost s koncertom, katerega se je udeležilo mnogo občinstva, ki se je ta dan napram českoslovni uradništvu obnašalo jako izzivno pod vtisom vesti, da pridejo madžarski vojniki. V sosedni občini Makos-Janosu so razširjali letake veleizdajniške vsebine. Mala posadka je morala oditi, ker je prebivalstvo vedno grozilo. Ke pa Madžarov ni bilo in se je posadka ojačila, je nastal zopet mir.

— Kako imajo delovati v tujini holl-ševski agitatorji. Shod tretje internacionale je izdelal smernice, po katerih se imajo ravnati hollševski agitatorji v tujini. Morajo gledati na to, da ne pridejo v očitna navskrižja z meščanskimi vladami, paziti imajo, da se ne kompromitirajo s komunističnim programom, podpirati imajo opozicijski tisk, pospeševati separatišča gibanja, uvajati zapletljive proti vladi, oslabovati narodno imetje, ako treba, ne se ogibati terorističnih činov, v prvi vrsti pa treba napraviti za komuniste delavce in uradnike po železnica, kovinarnah in živilih delavnicah.

Dopisi.

— Toplice Dobrna. V nedeljo nas je nekaj ljubljancev obiskalo toplice Dobrno pri Celju. Nismo sicer vedeli, da je tako dolga pot od Celja, ali lepa romantična cesta, obdana na obeh straneh z aleji sadnega drevja, nam je razkazovala vedno novih lepot, tako, da nam je bilo že žal, ko se je ustavil voz. In glej! Ustavili smo se pri krasni stavbi z napisom »Upraviteljstvo« in komaj smo se skobacali z voza, nas je nad vse prijazno pozdravila tamonajša uradnica ljubljanka. Vidi se, da so toplice v dobrih rokah in da jih upravlja večna in energična roka. Toplice so polne gostov in sicer največ Srbov in Hrvatov. Ko smo se skopali v kopeli, smo poslušali godbo v kopalski kavarni koncem glavnega drevoreda. Pred slovesom smo si ogledali še topliške dvorane in lepe nasade in druge zanimivosti, knjižnico in elegantno šitalnico. Ogledali smo si vse. Tudi nekaj ljubljancev je v Dobrni, a le malo škoda, da ljubljanci menda niti ne vedo, kako prijetne toplice imajo in s tako ugodno zvezo!

— Begunje pri Cerkljici. Na poziv Narodnega odbora na Koroškem se je vršila ljudska veselica v prid Koroški v nedeljo popoldne dne 15. avgusta v Begunjah pri Cerkljici. Veselica se je iztekla v vsakem oziru nepričakovano slajmo. Udeležba je bila velika in steer v pretežni večini iz kmečkega ljudstva. Trajala je kasno v noč, dokler nas ni razpodel dež. Veselica se je vršila v zglednem redu. Čistega dohodka je prinesla 12.616 kron. Narodnemu odboru se je odposlalo 12.000 K. ostanek se je pridržal za morebitne naknadne stroške; čisti preostanek od tega se bo odposlal kasneje. Pretresljivo je bilo gledati, s kako pazljivostjo in odobravanjem je sledilo ljudstvo navdušenemu govoru gospoda Jermana iz Cerkljice, ki je vlivl s svojimi krasno izbranimi besedami ogenj navdušenja do domovine, narodne zavednosti in ljubezni do domače grude v ljudska srca. Srčna mu zahvala!

— Občinska cesta iz Mežice v Pliberk. »Slov. Narod« je priobčil dne 12. t. m. dopis glede občinske ceste iz Mežice v Pliberk. Bodi pa pripomnjeno k dopisu še sledeče: nemška urrava občine je leta in leta zanemarjala to cesto popolnoma, tako, da je škoda, ki je nastala, tako velika, da se sedaj ne more tako hitro popraviti. Iz subvencije, ki znaša 3000 K. je sedanje gerentstvo porabilo še 2218 K 52 v za popravilo ceste na najpotrebnejših mestih, za celotno popravilo pa je po sodbi g. cestnega nadzornika v Pliberku potrebna svota 25.000 kron, za katero je ta tudi že prosil pri deželni vladi. Če se prosmi ugodni sprejme občina čisto v svojo oskrbo šele, kadar bo popolnoma popravljena.

— Vost iz Amerike. Slovensko pevsko društvo »Slovace« v Novem Jorku je priredilo poslovinni večer naši igralki Avgusti Danilovi. Ki se vrača v Jugoslavijo. Večer je uspel prav dobro. Danilova je preživela v Novem Jorku šest let. — O razmerah v domovini piše v »Glasu Naroda« Frank Cesen, ki se je pred kratkim vrnil v Ameriko. Pravi, da je že takoj, ko je prišel na »svobodna« jugoslovanska tla, imel občutek, da ne bo doma nič dobrega. Uradniki na Verdnu so po njegovi sodbi jako arogantni. Zadovoljen ni z nobeno rečjo v domovini, zato je šel nazaj in sedaj tam trdi, da iz Amerike došli rojaki so britko razočarani, ko pridejo v domovino in gotovo se jih 95% vrne v Ameriko. Tega ne verjamemo, kajti v resnici niso vsi tako nezadovoljni kakor Frank Cesen. Sicer pa smo že beležili nasvet, napisan v ameriškimi listih, da naj ljudje ne silijo v staro domovino, dokler se razmere v njej ne uredijo in dokler ne pomeha draginja. — V Clevelandu je sedaj Slovincem 19.332. Mesto šele prebivalcev 796.886. — »Lloyd Sabaud« pridno inserira po ameriškimi jugoslovanskimi listih in vabi Jugoslovane, ki hočejo iti domov, naj se vsožjo z njegovimi parniki. Koncem julija je odplula »Regina d' Italia«, ki je sprejela med potnike tudi več Jugoslovanov. Po eni strani hočejo Italijani ubiti Jugoslovane, po drugi pa jih prevažajo iz Amerike v Evropo in tako množijo število svojih »svotražnikov«.

— Ameriška Domovina poroča, da je v letu s koncem 1. julija bilo v Clevelandu izdanih 916 državljanov papirjev. No- vob ameriškimi državljanov imajo Jugoslovanci v bilo 333. — Zensstvo v Ely, Minn. si organizira klube, v katerih se proučava politika. V odbor je izvoljena tudi Mrs. Th. Murnova. — 30 učiteljic, ki so zaposlene na šolah za poamerikanjenje tujcev, je obiskalo pred kratkim tiskarno »Ameriške Domovine« v Clevelandu. Zanimala so se jako za Slovence in zato jim je Fr. Jakšič v Grdinovi dvorani podal kratko zgodovino Slovencev. — Umrila je Franciška Zupancič, stara 56 let, doma iz Podturna pri Toplicah, v Indianopolisu je umrla Ivana Grbek, stara 3 Siet, doma iz Savelji pri Ljubljani. V Adest Allisu, Milwaukee, je umrl Jernej Jerala, ki je bil v Ameriki že 31 let. — Hrvatski »Narodni List« prinaša zanimiv inserat: Prirodno liječenje. »Ja sam pravi Hrvat iz staroga kraja«, pravi v oglosu, »zdravnik«, ki zna s koreninami in bilkami ozdraviti v osmih dneh sigurno vsakega, ki ga zdravniki niso mogli ozdraviti. Ta čudotvorni Hrvat v Ameriki se zove Ivan Lukač.

Zlet novomeške sokolske župe.

Novomeška Sokolska župa je proučevala 10letnico svojega obstanka z izletom 8. avgusta v Novem mestu. Na predvečer so priredili akademiki koncert, kjer je žel posebno orkester pod izbornim vodstvom obilo pohvale. To pot ni salonski orkester samo »igralk«, on je prednašal diskretno in čustveno melodiozne skladbe. — Nedelja sama je bila pa večinoma posvečena telovadbi. Že zgodaj jutraj so pričele tekme. V soboto je kazalo na dež in nekaj od črnih zastopnikov rimske internacionale sfanatiziranih zasleplencev je celo molilo za dež, da potem ne bi mogli pokazati narodu svojih vrst, svojega dela. A najlepše jutro je zazarelo v nedeljo in zlato solnce je oblivalo ob lahki burjici mišičaste Sokole - tekmovalce. Tekmovali so na orodju, v teku, plavanju, a tudi v lahki atletiki: skok, metanje kroglice. Prvenstvo v plavanju je odnesel član karlovskega Sokola in tudi telovadna vrsta je bila prva karlovska. Največ točk je pa dosegel Ape (Novo mesto) in med članicami M. Preželjva (Novo mesto). — Opoldne je sprejel novomeški Sokol na kolodvoru goste iz Hrvatske in Belokrajine, ki so se pripeljali s posebnim vlakom. Posebno Karlovec in oddaljena Duga Resa sta bila častno zastopana. Vsa društva so odkorakala pod župnim praporom v veličastnem sprevodu v lepo okrašeno mesto. Pred mestno hišo je pozdravil župan g. Resman v imenu občinskega zastopa Sokolstvo, povdarjajoč, da je ravno Sokolstvo največ pripomoglo k ujedinenju, saj so polnili jugoslovanske in češke legije po ogromni večini vojniki - Sokoli. Kot zastopnik Sokolskega Saveza se je zahvalil v krasnem govoru brat Gangl. Takoj po sprevodu so pričele preizkušnje za popoldansko telovadbo. Točno ob 16. uri so prikorakale prve čete telovadcev na telovadišče. Javna telovadba se je začela! Ne pozaben mora ostati vsakemu udeležencu pogled na vzorno telovadišče na prostani Loki, v ozadiju tiha Krka z zelenimi bregovi, na drugi strani pa visoko gori terase, gosto zasedene z gledalci. Pri telovadbi je nastopilo 90 članov s Hoffmannovimi in 50 članic s češkimi vajami. Ljubek je bil nastop moškega in ženskega naraščaja s cvetnimi lokci, s praporci in venci. Strumno so nastopili dečki z dolgimi palicami. Na orodju so telovadili člani in članice prav dobro. Ugalase so tudi vaje članic z raketi. Podrobna ocena javne telovadbe spada pa v sokolsko glasilo in pred rediteljski zbor. Krasna skupina vseh telovadcev in telovadkinj je zaključila telovadbo. Veliko vstrajnega dela je bilo treba, da je izpadla telovadba tako dobro. Toplo pohvalo zasluži pred vsemi neumorni reditelj Papež. Po končani telovadbi je nagovoril starosta novomeške sokolske župe dr. Ivan Vasil zbrano mnogobrojno občinstvo v temperamentnem govoru takole: Dragi bratje in sestre! Dragi rojaki! Novomeška sokolska župa obhaja 10letnico svojega obstanka. Je to jubilej dela, zato ga ne slavimo s pompom in šumom, marveč z delom. Današnji njen nastop je pokazal ali je razumevala svoje naloge, ali je bilo njeno stremljenje resno in njeno delovanje zares sokolsko. O 10letnem obstoju NSZ. se da pravzaprav le v časovnem oziru govoriti, ker je bilo njeno, kakor vsega Sokolstva delovanje sploh radi svetovnega požara nasilnim potom ukinjeno. Bila je obsojena na skorodna petletno mrtvilo. Sokolstvo je iz svetovnega plamena izšlo očiščeno in prerogeno kakor Feniks. Napočila je doba velike iniciative, treba je bilo skoro porušeno, a v temeljih neomajeno stavbo dograditi.

V tem vseobčem razmahu Sokolstva tudi NSZ. ni hotela zaostati. Odzvala se je klicu domovine in hitela zamujeno popravljati. Mnenja sem, da smem reči, da je bilo njeno delo uspešno. Ako se ozremo na njen prvi nastop pred desetimi leti v Mokronogu, kjer ji je nadzval v vznesenih in bodrilnih besedah takratni starosta mokronškega Sokola, žal, kratko pred uresničenjem svojih želja zamrl nepoznan brat Davorin Zwitter, in če premetamo njen današnji nastop, smemo vzradošeni konstatirati v vsakem oziru dokaj zadovoljiv napredek. Od takratnega njenega nastopa sem, pri katerem so izvajali samo moški člani priproste proste vaje in orodno telovadbo, pa do danes, ko je nastopil naš naraščaj, v katerega stavimo ves svoj up za bodoči razvoj Sokolstva, ko so nastopile vzorno in s preciznimi vajami naše članice, ko je pokazala ostale članstvo samo in ne-

omažno voljo za bodoče delo, so se v novomeški sokolski župi včlanjena društva izdatno pomnožila. Od osem društev je narasla na 20, število članov pa se je potrojilo. Kot najdragocenejšo pridobitev pa moram pribiti dejstvo, da se je tudi njen teritorij znaten razširil. Padle so nasilno prirojene, nenaravne meje. Srečni smo, da ste v našo sokolsko župo vstopili v tekočem letu tudi dve sokolski hrvatski društvi, Sokol v Karlovcu, ki pod vodstvom odličnega sokolskega prvoboritelja vrši svoje delo v pravem sokolskem cilju, in Sokol v Dugi Resi. Za svojo 10letnico si nismo mogli želiti lepšega, pomembnejšega darila, kot je združenje imenovanih dveh bratških društev v naši župi. Nerazdružno združenje bomo nadaljevali samozvestno svojo pot, hiteč neumorno in neustrašeno svojim visokim sokolskim ciljem nasproti. — Od te svoje poti se ne bomo dali premakniti niti za ped. Brez kompromisov, brez vsake popustljivosti in omahovanja bomo i nadalje delovali za Sokolstvo, za drago in sveto nam sokolsko idejo. Mi gremo naprej! Edini cilj, ki nam bodi pred očmi, je veličina in sreča naše velike nove domovine. Slejkoprej bomo igrirali ogabno početje naših protivnikov, ki so prej strahopetno streljali iz zasede, sedaj pa ojačeni vsled trenutnega vpliva vladajoče politične stranke, kateri so vdinjani na življenje in smrt, navalili na celokupno Sokolstvo na nizkoten in prostaki način. Naš odgovor na te izbruhe podivjanosti, katerim je iskati izvor v razžaljeni domišljavosti, ponizovanem samoljubju in zavistiradnem primernega napredka Sokolstva, bo kaj kratak in krepak. Odgovorili bomo s pomoženim in poglobljenim delom. V znamenju dela Vas pozdravljamo, k nadaljnjemu neumornemu delu Vas pozivljamo, delo bodi odznak današnjega nastopa N. S. Z. in parola bodočnosti. V znamenju dela Ti kličem: »Zdravci! Nato je še krepko in navdušeno govoril burno pozdravljen starosta karlovskega Sokola, brat dr. Vinkovič (radi pomankanja prostora žal ne moremo objaviti njegovega in ostalih govorov pred mestno hišo). — Po telovadbi se je razvila prirska zabava po obširnem veseličnem prostoru ob Krki, godba »Zveze jugoslov. železn.« se je menjavala s karlovskega fanfara, mogočen pevski zbor iz Karlova je dovršeno prepeval pesem za pesmijo iz vena slovenskih, srbskih in hrvatskih pesmi. Ko se je stemnilo, so pa pripluli pod vodstvom akademikov lično okrašení člani po nemi Krki, vsi pestro razsvetljeni. Dame so pridno stregle v paviljonih, ves aranžma je bil pa v rokavi številnih pododsekov, med katerimi moramo s pohvalo omeniti gradbeni odsek. Mirno in dostojno je zaključila vsa prireditel v novom. sok. župa lahko s ponosom zre na ta svoj dan.

I. pokrajinski zlet Sokolskega saveza SSS v Mariboru dne 29. avgusta 1920.

Naša državna samostojnost in vstajenje našega naroda k novemu življenju ni golo naključje ali samo uspeh svetovne vojne. Moti se sleherni, ki to misli. Vsega tega ne bi dosegli nikdar, ako se ne bi naš narod pripravil na ta veliki trenutek, ako ne bi bilo dovršeno ono velkanskó delo v narodu, ki mu je kazalo pot v veliko in lepšo bodočnost. Velik kos te najvažnejše naloge je izvršilo Sokolstvo. Od ustanovitve prvega sokolskega društva na jugu pa do danes je stalo Sokolstvo na straži za pravice svojega naroda. Korakalo je stalno in nepremično po trdo začrtani poti in se tudi v času najhujših preganjanj ni ustrašilo, temveč se trdno držalo načel, ki so mu jih stavili ustanovitelji. Takoj po prevratu je bilo Sokolstvo prvo, ki je odstranilo iz svoje organizacije vse plemenske znake in uresničilo to, po čemur je dolgo let hrepelo. Pred enim letom — na Vidov dan — so se zbrali zastopniki celokupnega jugoslovanskega Sokolstva v Novem Sadu, kjer je bila ustanovljena enotna sokolska organizacija za celo državo. V teku enega leta je jugoslovansko Sokolstvo, združeno v Sokolskem Savezu izvršilo reorganizacijo celotne organizacije. Iginila so vsa plemenska društva, ustanovile so se nove župe, sploh se je upeljala v celí državi popolna enotna organizacija. Jasno je, da vsled tega notranjega organizacijskega dela ni bilo mogoče misliti na velike javne nastope, kjer naj bi se pokazalo uspehe notranjega dela. Vzlic temu velikemu delu pa Sokolstvo ni počivalo in nešteti manjši župni in društveni nastopi so nam pokazali moč in delo Sokolstva. Vse svoje zunanje delo smo morali omejiti na manjše pokrajinske zlete in jih bomo morali tudi še drugo leto, ako hočemo vsvariti organizacijo, ki naj odgovarja vsem velikim zahtevam Sokolstva.

Med temi delnimi zleti je letos tudi pokrajinski zlet v Mariboru dne 29. avgusta 1920. Dolžnost vseh, za katere je ta zlet obvezen je, da store vse, kar je v njihovi moči, da se zle-ta udeleže in da pripomorejo k najboljšemu uspehu. Nobeden izgovor ne velja, nemožato in nesokolsko bi bilo v zadnjem trenutku popuščati in ne sodelovati. Premotimo svoje

vrste na zletu in dajmo si novega veselja in novih moči za delo, ki nas čaka letošnjo zimo. Zato, bratje, vsi na krov — se je čas.

Zletne legitimacije so bile poslano vsem župam. Bratska društva naj jih tam zahtevajo. Ako niste dobili zadostno število, naročite nove pravočasno.

Vse župe opozarjamo, da pravočasno odpošljejo prijave udeležnikov. Ne odlašajte do zadnjega trenutka.

Glavna skupščina Saveza v Mariboru dne 30. t. m. Pozivljamo vse župe, da javijo pravočasno delegate za skupščino. Vsak delegat mora imeti legitimacijo od župe, sicer se ga ne bo pripoznalo kot delegata. Za vsakih 500 članov pošlje župa enega delegata.

Ponovno opozarjamo vse, ki se udeležijo zleta v Mariboru, da plačajo polovično vožnjo ceno le oni, ki imajo posebno legitimacijo od Sokolskega Saveza SHS. Legitimacije so bile razposlane na vsa društva, kamor se naj članstvo obrača.

Posebni vlaki v Maribor. Posebni vlaki iz Ljubljane dne 28. avgusta 1920.: Odhod iz Ljubljane ob 17. uri 20 minut, Zidani most 19. uri, Celje ob 19. uri 44 min. Pragersko ob 21. uri 10 minut, prihod v Maribor ob 21. uri 43 min. Drugi vlak isti dan odhaja ob 18. uri 15 min. iz Ljubljane, Litija ob 18. uri 56 min., Zagorje ob 19. uri 16 min., Trbovlje ob 19. uri 24 min., Hra- stnik ob 19. uri 31 min., Zidani most ob 20. uri, Laško ob 20. uri 25 min., Celje ob 20. uri 44 min., Pragersko ob 22. uri 10 min., Maribor ob 22. uri 43 min. S prvim vlakom ob 17. uri 20 min. se vozijo Gorenjci, Dolenjci in ljubljanski telovadci, vlak se ustavi samo na obeh postajah ter ne sprejema do Maribora nikogar. Z drugim posebnim vlakom ob 18. uri 15 min. se vozijo še ostali ljubljanski sokolski izletniki in vsa društva ob južni železnici do Celja. Od Celja do Maribora se ne ustavi nič. Vlak ustavi na vsaki postaji. Dne 29. avgusta zjutraj odhaja reden pomnožen vlak za vse ostalo obkrožje ob 4. uri 15 minut in pride v Maribor ob 8. uri 22 min. Vlak ustavi na vsaki postaji. Iz Celja vozi dne 29. avgusta zjutraj poseben vlak ob 5. uri 09 minut zjutraj, v katerega vstopajo vsa društva na postajah od Celja do Maribora. Prihod v Maribor ob 7. uri 20 minut. Telovadci, ki se vozijo s tem vlakom, izstopijo na Teznu.

Iz Zagreba odhaja poseben vlak dne 28. avgusta ob 17. uri 09 min., iz Brežic ob 18. uri 17 min., Videm - Krško ob 18. uri 32 minut, Rajhenburg ob 18. uri 42 minut, Sevnice ob 19. uri 20 minut, iz Ra- deč ob 19. uri 40 minut, prihod v Maribor ob 22. uri 51 minut.

Župe, oziroma društva naj takoj naročijo zletne znake pri Zletnem odboru v Mariboru. Znak mora imeti vsak član in stane 10 K. Pošljite zaenot denar.

Vstopnice za tribune za javno telovadbo se naročajo pri Zletnem odboru v Mariboru. Priporočamo vsem, ki žele dobiti sedež, da si vstopnice takoj naroče. Obenem z naročilom naj se pošlje denar. Cene vstopnic so sledeče: glavna tribuna I. vrsta 80 kron, II. vrsta 60 kron, III. vrsta 40 K, IV. vrsta 30 K; druge tribune: I. 60 K, II. 50 K, III. 40 K, IV. 25 K. Stojišča na tribuni stane 15 K. Ostala stojišča 5 K. Sedeži za tribune se bodo prodajali tudi v Ljubljani.

Dr. Jakob Borko:

K opražanju naših železnic.

Od časa do časa čitamo v naših dnevnihki vedno zopet članke, ki obravnavajo vsi južnoželezniški problem izključno v korist podjetja samega in vseh, ki so na tem privatnem podjetju zainteresirani, bodisi s svojim kapitalom, bodisi s svojo službo. — Očitno je torej, da prihajajo le iz njihovih vrst za dobro preračunanim namenom, vplivati na javnost in vsvarjati čim širše razpoloženje proti podzavljenju. Doklanje se seveda tako, da mora biti vsak lajk prepričan, da vodi avtorja jedino le skrb za interese celokupne javnosti in države. Poglejmo si na kratko samo najvažnejše argumente raznih člankejev.

Trdijo, ako ostane omrežje južne železnice enotno in uprava enotna, se razteza vpliv naše države na njeno celotno omrežje, torej tudi na ono preko državni mej. Naša vlada bi imela pravico in vpliv zahtevati, da se varujejo interesi naše države na vsem omrežju južne železnice, torej tudi na progah tujih držav. — Kako bi to v očiščil vrhovne nadzorovalne oblasti drugih držav praktično izgledalo, se nam ne pove, istotako ne, kako izgleda obratna stran te teze, namreč da bi imele potem tudi Avstrija, Ogrska in eventualno še Italija isto pravico in vpliv v naših državni mejah. Misliti se najbrž na internacionalizacijo celoga omrežja, to se pravi, na ustanovitve države v dr- žavi, ki bi naj menda pomenila prvi praktični korak h gospodarski konfederaciji nasledstvenih držav pod vse- osrednjim vodstvom in pretežnim vplivom Dunaja. Ne enega, ne drugega se dejansko itak do danes ni otrešala tu- kajšnja reprezentacija južne železnice in pravzaprav tudi ni mogla, ker ne predstavlja drugega, kakor nekako fili- jalko uprave, ki je še vedno centralizir- ana na Dunaju, kjer ima še tudi vse knjigovodstvo.

Drugi argument je finančne naravi. Pravijo, da je država že s svojimi železniškimi in drugimi izdatki tako obrem- enjena, da ne kaže državni kredit obremenjati še z izdatki za privatne žele- znice. Če ostane južna železnica za- našna podjetje, si bo morala pomagati

z lastnim kreditom, torej si bo država mnogo prihranila in bo dotične zneske lahko za druge svrhe porabila. — Za- kaj pa potem zahteva južna železnica od države finančne pomoči in obveze za nadaljnje kritje morebitnih izgub? Ako je pa promet pri nas boljši in je upati, da se bo v očiščil ugodnem raz- voju našega gospodarstva še trajno iz- boljševal, da torej južna železnica v bodoče za obrat jugoslovanskih prog ne bo potrebovala državnih pripevkov, po- tem pa je tem manj na mestu, da bi mi indirektno podpirali z našim narodnim premoženjem družbine pasivne proge v drugih državah.

Kot glavnega izmed najvažnejših argumentov pa navajajo baje vzorni or- ganizacijski aparat južne železnice, ki bi nam v rednih razmerah dobro služil, češ, na celotnem dolgem omrežju bi imeli samo eno progo mesto državnih železnic treh sosednih držav, s kateri mi lahko vsak čas pridemo v konflikt. Tukaj se zopet pregleda, da bodo kon- flikti kljub temu mogoči, ker odločuje- jo v meddržavnem prometu le državne oblasti in ker sklepajo ravno v rednih razmerah samo vlade meddržavne do- govore, ki so obvezni za privatne želez- nice kakor za državne.

Vsi članki naglašajo, kako dobro je urejena južna železnica, obenem se še posebej povdarja, da je njeno osobeje tu- di v najtežjih časih med vojno bilo kos svojim nalogam, med tem, ko naše dr- žavne železnice niso tako dobro orga- nizirane. — Znano je, da so bile nem- ške železnice najboljše urejene, na drug- em mestu za njimi pa bivše avstrijske državne. Da bi postavili po prevratku novo ustanovljeno državnoželezniško ravateljstvo v Ljubljani povsem na zdravo podlago in bi ga ne ukinili, čim je začelo redno poslovati, bi ono bilo danes brezdomno vzor prvotno ure- jene železniške uprave. Tako pa nam je nesrečno eksperimentiranje naše naj- boljše železnice, ki imajo pravo smi- sel za potrebe najširše javnosti in dr- žave, razkropilo ter jih konsekvntno ubija. Posledice temu so, da obupavajo in vsi boljši že zapuščačo državno služ- bo ali se k temu še pripravljajo ter de- lomoma vstopajo — kakor v posmeh — v službo privatne južne železnice, ki zna svoje dobre uradnike tudi primerno na- graditi, kar je v teh težkih časih velike vrednosti. Najzlastnostje pri tem pa je dejstvo, da se pri naših razdrtih politi- čnih razmerah ne more organizirati gla- va to je ministrstvo ali zankrat vsaj generalna direkcija za državne žele- znice, v kojem dejstvu korenini vse zlo naših železnic in preti v doglednem času popoln razpad, ako ne bo v naj- krajši dobi energičnega preobrata.

Ako pride razpad, potem seveda ne bo drugega izhoda, kakor da prevza- mejo privatne družbe vse naše železni- ce, inkluzivno južno. Pa tudi v tem ča- su morajo biti vse družbe povsem samo- stojne, neodvisne od inozemstva in imeti svoje sedeže v naši državi pod po- polnim vrhovnim državnim nad- zorstvom.

Ker smo pa mlada in zdrava dr- žava, nečemo misliti na razpad, temveč pričakujemo v zaupanju v svojo moč in zmoglost, takoj omenjenega energične- ga preobrata in nujne ureditve držav- noželezniškega vprašanja, ki je pred- pogoj za blagor in moč celokupne oče- njave. V tem slučaju in posebno še, ako imamo pred očmi celokupne državne interese, tudi momentana neurejenost državnoželezniške uprave ne more biti niti najmanjša ovira za podzavljenje južne železnice. Pač pa bi se celo ta- kojšnji prevzem obrata v državno re- žijo priporočal, ravno z ozirom na po- polno preorganizacijo vseh železnic, ki je potrebna, da se provedejo vse železnice v naši državi do potrebne tehnične enote. Kajti kakor je morala prevzeti južna železnica tarife, ki so jih vpeljale državne železnice, enako bo morala storiti glede vseh drugih železniških predpisov (instrukcij), kadar se bodo uvajale za državne železnice. Da se ti novi predpisi čimprej izdelajo in uvedejo, pa bo ena izmed prvih brig vrhovne državnoželezniške uprave.

Ako izvestni člankari pravijo, da je omenjena preorganizacija otežkoče- na vsled pomanjkanja izurjenega oseb- ja, je tem več povoda za skorajšnje pre- vzetje južne železnice v državni obrat, da tudi njeno osobeje sodeluje pri tem velikem delu in se žrtvuje i ono za ce- lokupno domovino. In tako ne bodo te- daj samo vse ostale, ampak tudi južno- železniške proge v naši državi pod enotnim vodstvom ter imele enotne predpise in enotno organizacijo. Na ta smotreni način se ne bo spavil pro- met na progah južne železnice na naš- em ozemlju v nered, pač pa se bo s skupnim požrtvovalnim delom vzpostavi- l red na vseh naših železnicah.

Tukaj bodi opozorjeno na članek v prvi številki letošnjega »Narodnogo- spodarskega Vestnika« od g. Ivana Mo- horiča, ki obravnava problem južne žele- znice precej objektivno ter pride isto- tako do zaključka, da se je treba spri- jazniti s podzavljenjem, češ, da je to v interesu enotne prometne politike in potrebno z vidika enotne železniške uprave, obrata in med ter tarife po- litike. Isto velja za mednarodni promet, ki se bo urejeval in vodil po enotnih načelih za vse naše železnice z vidika države, pa ne samo južne železnice. Na- ivna pa je misel, da bi nam južna žele- znica mogla dovoliti tarife olajšave za prevoz izvoznega blaga v drugem državem območju brez vsakih poga- janj z dotično državo ali brez njene odobritve. Zraven južne pa pridejo aka- raj v vseh relacijah itak tudi dotične državne železnice še v bodoče.

Iz vsega predloženega sledi, da je v najvišjem interesu države in njenega ugleda, da se takoj energično orga- nizira popolna vrhovna državnoželezni-

ška oblast in da se južno železnico pre- vzame čimprej v državni obrat. Pro- vizorična ureditev še nadalje pod ju-žnoželezniško upravo z državno subven- cijjo ali garancijo ni oportuna, ker je fi- nancijsko še tudi v tem slučaju nima- mo pod zanesljivo kontrolo ter prispe- vamo v slučaju potrebe pravzaprav le za tujo družbo mesto v okrepitve naše- ga prometa in našega gospodarstva. Kakor hitro bi se prevzela južna žele- znica v državni obrat, bi bilo takoj združiti vse železniške proge v Slove- niji pod enim močnim ravateljstvom, ki bi z ozirom na precejšnjo enakost predpisov lahko takoj brezhibno poslo- valo ter v polni meri zadoščalo vsem zahtevam svojega pokrajinskega ob- močja.

Dokler pa ostanejo južnoželezniške proge v privatni upravi, je nujno po- trebno, da vrši strokovno kontrolo v imenu ministrstva i v naprej Komisari- jat ministrstva sabračaja v Ljubljani, kojega bi bilo nujno urediti, pa ne uki- niti, kakor se namerava. Samoobsebi- umevno more voditi strokovno kontro- le železniški strokovnjak; zastopni- ku finančne uprave pa naj se poveri preštudiranje finančnega položaja juž- ne železnice (kakor tudi ostalih privat- nih železnic v Sloveniji), kar je nujno potrebno, bodisi da se jo podzravi, bo- disi samo sanira in preustroji v samo- stojno delno družbo v naši državi. V obeh slučajih je predvsem finančna uprava interesirana.

Pojasniti je treba na tem mestu, da se kontrola in vrhovno državno nad- zorstvo nad privatnimi železnicami vendar ne more izročiti drugi četudi državnoželezniški upravi, v našem si- slučaj zopet direktriji Zagreb, kakor na- meravano. Navedeno nadzorstvo, ki ima namen ščititi interese celokupne javnosti in države jednako napram vsem železnicam, zamore vršiti le re- prezentant te javnosti in države, to je vlada, odnosno ministrstvo in njegovi organi. Od ministrstva kot vrhovne nadzorovalne oblasti pa je strogo loči- ti vrhovno upravo državnih železnic, katera je lahko organizirana in centra- lizirana tudi v ministrstvu ali pa v po- sebni generalni direktriji. Vsled znanih, v doglednem času nepremagljivih tež- koč v Beogradu pa ni nobenega upanja, da bi se omenjena centralizacija dr- žavnoželezniške uprave mogla izvesti in urediti v Beogradu samem. Ker pa je ta pot vsem že navedenem celokupnem interesu neodložljiva, je edini izhod v tem, da se za enkrat in ta- koj organizira v kakem drugem mestu. Najhitreje bi se to dalo izpeljati, ako bi se današnji z bivšim ljubljanskim ravateljstvom združeno direktrijo Za- greb preorganiziralo v generalno di- rektrijo državnih železnic z malimi obratnimi direktrijami, n. pr. v Osijeku (ali kje drugod za Hrvaško), v Ljub- ljani, v Subotici, eventualno tudi v Ve- likem Bečkereku, v Sarajevu in v Be- ogradu, eventualno tudi v Skoplju. Vr- hovno železniško nadzorstvo in vladno vodstvo vseh železnic v Kraljevini bi vršilo slejkoprej današnje ministrstvo za promet s svojo ekspozituro v Ljub- ljani za južno železnico, dokler ostane ta v p privatnem obratu.

V tej ali enaki takojšnji energični ureditvi je edina rešitev za našo dr- žavnoželezniško upravo, ki jo obenem usposobi, da prevzame tudi obratova- nje južne železnice v najkrajši dobi.

Dva najnovejša pri- jatelja pri delu.

Kakor pes in mačka sta si stala še pred nedavnim nasproti: eden je drugemu očital, da je »Gnocco«, a drugi je prvemu rekel, da je »Katzel- macher«. Cel pekel hudic je pošiljal »Gnocco« na »Katzelmacherja«, a nasprotno bi »Katzelmacher« vto- pil »Gnoccota« v žlici vode, če bi ga le mogel. In vendar, kako se časi spreminjajo, si ležita ta dva danes v bratskem objemu proti nam, ki ni- smo prav za prav ne enemu in ne drugemu nič slabega storili. Ker ho- čemo postati svobodni v lastni drža- vi, jih je spravila zavist v bratski objem in pozabila sta na »Katzelma- cherja« in na »Gnoccota«, pa z zdru- ženimi močmi delata na vse mogoče nedopustne načine proti nam, ker se posebno opaža na Koroškem.

Nemec, vedoč, da je igro na Koroškem izgubil, vedoč, da z last- no vojaško silo ne more podkrepiti svojih satanskih namenov, da bi ob- držal še nadalje pod svojim jarmom slovenski Korotan, se je zatekel po pomoč k svojemu nekdanj najhujšemu sovražniku Italijanu in mu za plačilo odstopil Ziljsko dolino in obenem sprejel v Celovec cele čete italijan- skega vojaštva, za katerega se je ob- vezal skrbeti v vsakem oziru, tako v prehranjevalnem kakor finančnem. Italijan je zgrabil z obema rokama to ponudbo nekdanjega »Gnoccota« in nam je s tem prišel tudi na Koroškem pred nos. Da-li to odgovarja predm- som mirovne pogodbe, bodo vedeli poklicani faktorji, da pa to ne odgo- varja pravičnosti, pa vemo mi naj- bolje.

Dejstvo je, da danes nemški a- gitatorji po coni A strašijo z zasedbo te cone po italijanskih vojski, katera se v precejšnjem številu nahaja v Rožni dolini in v coni B. Pa ne samo nemški agitatorji; toisto trdijo tudi laški vojaki, da so pripravljali vko- rakati v cono A in jo zasesti. Ali si more misliti pošten človek še večjo

nesramnost, kakor je nesramnost teh dveh najnovejših bratcev. To je naj- novejši trik, s katerim se naše miro- ljubno ljudstvo vznemirja.

Cudno pri celi stvari je dejstvo, da se ravno mi tako strogo držimo predpisov mirovne pogodbe. Drugi tolačajo poedine paragrafe te po- godbe vedno tako, kakor je pač njim v prid; pa bi bilo dobro, če bi se tudi mi oprijeli te prakse. Če ima Italija zaradi nas več kakor eno divizijo vo- jaštva tik ob demarkacijski črti med cono A in B, zakaj ne bi imeli mi na drugi strani te črte drugo divizijo vo- jaštva zaradi Italije. Kar je dovoljeno Italiji, naj bo dovoljeno tudi nam, ki smo menda toliko vredni, kakor ona Italija, ki si do danes še ni spletla na nobenem bojišču lovorjevih vencev.

Ze svoječasno sem opozarjal, da je treba imeti oči odprte glede mahi- nacij Italije na Koroškem, ker dru- gače bodo nekega dne primarširali v imenu entente vsak s svojo »belo za-

stavo« in kar naenkrat bodo gledali njih kanoni raz vršičke Karavank v naš želedec.

To pa želijo koroški Nemci ravo- sedaj najbolj, ker vedo, da je stvar za nje na Koroškem izgubljena, pa bi raje videli, da bi ta del Koroške vzel hudič, kakor pa da bi pripadel tja, kamor po vseh naravnih zakonih spada, to je pod Jugoslavijo.

Da pa ne bo kakega nam nelju- bega iznenadenja, bi bilo zelo dobro, da se postavi proti nakani Italije — proti Avstriji ni treba — na demar- kacijski črti med cono A in B na Ko- roškem odgovarjajoče število našega vojaštva, kar bi se naši vladi zelo muno priporočalo. Se v preživem spominu nam je zasedenje Istre, Pri- morske in Dalmacije po armadi »be- lih zastav« v imenu entente, pa bi si kaj takega s hitrim ukrepom na Ko- roškem lahko prihranili.

Miner.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 21. avgusta 1920.

— **Sklicanje narodnega pred- stavnštva.** LDU. Ministrstvo no- tranjih del razglašajo: Seja narodne- ga predstavnštva bo 25. t. m. ob 4. uri popoldne in se gospodje poslanci vabijo, da so do tega časa v skup- ščini.

— **Odločba glede življenjskih zavarovanj, sklenjenih z inozemski- mi zavarovalnicami.** Ministrski svet je sklenil v seji dne 14. julija 1920 na predlog gospoda ministra za tr- govino in industrijo: Minister za trgovino in industrijo se pooblašča, da sme zaradi saniranja in zavarova- nja veljavnih življenjskih zavarova- nji, sklenjenih na podstavi srb- skih, madžarskih in avstrijskih za- konov med tujimi zavarovalnicami in našimi državljani stopiti v dogo- vore z onimi družbami ter eventual- no prevzeti ta zavarovanja; da sme dotično družbo, s katero bi sklenil pogodbo o prevzemu, po izvršenem odstopu popolnega zneska matema- tične rezerve razrešiti nadaljnjih obveznosti proti njenim dosedanjim zavarovancem; da sme tako spre- jeta zavarovanja in njih pogoje iz- premeniti tako, da bodo interesi naših državljanov - zavarovancev čim boljše zaščiteni, bodisi glede va- lute zavarovalnega zneska in plače- vanja premij, bodisi glede sodne pristojnosti; da sme ali ustanoviti poseben zavod za sprejem in na- daljnje upravljanje teh zavarovanj, ali pa jih odstopiti domačim zavarovalnicam proti temu, da se čim bo- lje obvarujejo interesi zavarovanc- ev.

— **Imenovanja in premeščenja.** Konceptni praktikant pri poverjeni- štvu za socijalno skrbstvo v Ljub- ljani Ivan Šlibar je imenovan za provizornega koncipista v X. činov- nem razredu. — Višji zadružni re- vizor Vladimir Pušenjak je sprejet v državno službo kot zadru- žni višji nadzornik v VII. činovnem razredu državnih uradnikov. — Absolvirani pravnik Josip Hri- bernik je sprejet v pripravljeno službo politične uprave deželne vlade za Slovenijo kot policijski kon- ceptni praktikant ter dodeljen v službovanje policijskemu komisa- rijatu v Mariboru. — Računski praktikant Ivan Hrovatin pri knjigovodstvu zdravstvenega odse- ka za Slovenijo in Istro v Ljubljani je imenovan za računskega asisten- ta s prejemki XI. činovnega razre- da. — Premeščena sta kanclista Al. Juršič od okrajnega sodišča v Gornji Radgoni k okrajnemu sodi- šču v Gornji grad in Milan Von- čina od okrajnega sodišča v Gor- njem gradu k okrajnemu sodišču v Gornji Radgoni. — Martin Ga- šper je imenovan za provizorne- ga pisarniškega asistenta pri okro- žnem sodišču v Mariboru. — Dr. Ro- bert Tomšič, finančni tajnik pri davčnem okrajnem oblastvu v Lo- gatu je premeščen k pristojbinske- mu oddelku finančnega okrajnega ravateljstva v Ljubljani.

— **Za rednega profesorja teo- retične fizike na filozof. fakulteti v Ljubljani** je imenovan dr. Wojciech Rubincoviz, privatni docent na vseučilišču v Crnovicah.

— **Odlikovanje.** Konteradmiral Metod F. Koch je odlikovan z re- dom Belega orla III. vrste.

— **Pri kemijskem preizkuševa- nišču v Splitu** je namestiti analitika- pristava v IX. činovnem razredu državnih nameščencev z vsemi pre- jemki tega čina. Prošnje v štirih tednih na dalmatinsko vlado.

— **Ponis in žigosanje vojnih po- sojil.** Obkrožnost opozarjamo, da iz- ide v najkrajšem času v uradnem li- stu za Slovenijo pravilnik, kako se bodo popisovale, žigosale in iz pro- meta jemala obveznice vojnih ter po- pisovale in žigosale obveznice pred-

vojnih državnih posojil bivše Avstri- je ih Ogrske. Obveznice je prijaviti pri davčnih uradih. Rok za prijavo je določen za vojna posojila na čas od 6. do všteteja 20. septembra t. l. za predvojna posojila pa na 6. do všte- tega 25. septembra t. l. Po tem roku se nobena prošnja ali reklamacija ne bo sprejela, na kar se obkrožnost po- seben opozarja. Podaljšanje roka za prijavo je izključeno. V pravilniku se je finančno ministrstvo, ki ga je izdelalo, očitno strogo držalo do- ločb st.-germanskega dogovora. Ki nalaga naši državi le popis in žigosan- je v tuzemstvu se nahajajočih ti- trov. Bilo bi torej povse zgrešeno, tolačiti pravilnik v tem zmislu, da je ž njim tudi že rešena usoda v ino- zemstvu deponiranih obveznic, ki so lastnina naših državljanov. V tem oziru je posebna akcija v teku, ki jo podpirajo vsi merodajni faktorji.

— **»Koroški plebiscit.«** Vsem gla- sovalcem izven Koroške, ki so se dosedaj in ki se bodo prijavili v coni A, javljamo, da ne bo možno sporo- čati vsakemu posebej, je li ima na podlagi vpisanih podatkov res gla- sovalno pravico ali ne. Zato bodo obveščeni o tem le tisti, ki ustre- zajo vsem pogojem glasovalne pra- vice in pridejo brezdomno pri gla- sovanju v coni A v pošte. Obvesli- la bodo razposlana takoj, kakor hit- ro izda medzavezniška plebiscitna komisija v Celovcu podrobna volilna določila. Istočasno obvesti Narodni svet tudi občine v katerih imajo pri- glašeni poedinci glasovalno pravico, da jih vpišejo v volilne imenike. Vsem ostalim pa, ki v omenjeni do- bi ne dobe natančni obvestil, naj to znači, da nimajo glasovalne pra- vice.

— **Volnopoštne znamke.** Dne 30. avgusta 1920. ob 9 uri bo pri gospo- darskem uradu tukajšnje finančne delegacije javna dražba raznih pred- metov med njimi tudi mnogo seri- nerabljenih vojno poštih znamk.

— **Za poljske državljane.** Upo- kojenci (upokojenke), vdove in siro- te, poljski državljani, ki prebivajo na ozemlju države Srbov, Hrvatov in Slovencev in zlasti v Sloveniji in Medimurju in prejemajo kot bivši državni uradniki teh krajev pokojni- no pri davčnih uradih, državnih bla- gajnicah itd. ter katerim ni priznana draginjska doklada, naj svoje pisme- ne prošnje oddajo nemudoma najkas- nejše pa do konca meseca avgusta t. l. pri generalnem konzulatu poljskem v Zagrebu, Boskovičeva ulica 2, da dobe pri pristojnih oblastih priznanje, odnosno naknadne izplače draginjs- kih doklad. V pismini prošnji naj se točno in čitljivo navede: ime in pre- dmet umirovljenca vdove itd.), na- slov (čin), sedanje prebivališče (kraj, okraj, pošta), višino letne vpokojni- ne v kronah in končno točne podat- ke (dan, mesec, leto, število) dekre- ta (mirovnega odloka) zaeno oblasti, ki ga je izdala. — **Generalni konzul.**

— **Stanovanja za naše univerzi- tetne profesorje.** Skandalozno postop- anje naše stanovanjske komisije je splošno znano. V mesecu aprilu t. l. je bil imenovan za profesorja srbke in hrvatske zgodovine na naši uni- verzit v Ljubljani dr. Nikola Rado- vič. Obrnila se je univerza takoj na pristojna ministrstva, da mu preskr- be stanovanje v Ljubljani, a kljub ponovnim urgencam s strani minist- rstva za socijalno politiko se pri nas ljubljanski slavni stanovanjski komi- siji ni ukrenilo ničesar. Bliža se zim- ski semester in kljub temu, da je g. profesor imenovan že v aprilu, mu vsled malomarnosti stanovanjske komisije ne bo mogoče pritiči s pre- davanji! Pozivamo merodajne fak- torje, da ukrenejo vse potrebno, da se vsaj za profesorje naše univerze, kot delavcem na prvem našem kul- turnem zavodu, preskrbi stanovanja!

— **Adamič Emil.** Po šestletnem bivanju v ruskem vjetništvu se je naš slavnj skladatelj Adamič na povratku v domovino radi karantene mudil par dni v Mariboru. Pevci naše »Glasbene Matic« so mu dne 17. avgusta v društvenih prostorih pridelili po navdušenem pozdravu gosp. zborovodje Deva prisrčen sprejem in mu zapeli v pozdrav več primernih pesmic. Na družabnem sestanku, ki se je nato vršil, nam je Adamič v dvehurnem predavanju opisal svoje življenje, trpljenje in hrepenenje v vjetništvu. Prevozi v Sibirijo, Petrograd, Moskvo in nam živo slikal grozote, s katerimi sta boljševizem in komunizem udarila Rusijo. Krasne pesmi naših Matičarjev in prisrčne zdravice so ta lepi sestanek zaključile. Telesno zdrav in krepak, poln lepih načrtov, se vrača Adamič v domovino.

— **Koncert ruskega opernega baritona.** V torek, dne 24. avgusta se vrši v Ljubljani v veliki dvorani Narodnega doma ob 9. zvečer koncert znanega ruskega opernega baritonista Žorža Dubrovskega v zvezi s predvajanjem španske plesalke balerine Nilus Sevilleane.

— **Slovenija v proračunu 1920 in 1921** je naslov zelo aktualnemu in stvarnemu članku, ki ga objavlja »Narodnogospodarski Vestnik« v svoji zadnji (15.) številki. Opozorjamo nanj naše čitالce izrecno. Državni proračun za 1920/21 ni lahko dobiti in je tiskani v cirilici.

— **Višji šolski svet** je dovolil v svoji zadnji seji vsem šolam, ki imajo šolski sklep koncem tega meseca, da z ozirom na delegacijsko zborovanje učiteljske Zaveze in sokolsko prireditve v Mariboru sklenejo šolsko leto že 26. t. m. — Učiteljstvo na šolah, kjer traja šolsko leto preko 1. septembra in se udeležijo mariborskih prireditev, ima za dotične dni dopust.

— **Koroški odbor za Kranj in okolico** je založil 6 vrst dopisnic s krasnimi stihji, ki se nanašajo na naš neodrešeni Korotan in ki mu jih je v to svrhu poklonil vicekonzul-pesnik g. dr. A. Gradnik. Ker je čisti dohodek namenjen propagandnemu fondu Narodnega sveta za Koroško, se je odmerila cena komadu na 1 K. Trgovci in društva dobe običajni popust. Šolskim odborom pa jih oddajamo po lastni ceni. Dopisnice so na vpogled pri uredništvu. Naročila naj se naslavljajo na Koroški odbor za Kranj in okolico v Kranju.

— **Posebna vlaka na progi Ljubljana — Vrhnika.** V nedeljo, dne 22. avgusta t. l., vozita na progi Ljubljana — Vrhnika posebna vlaka. Vlak 2706-II odhaja z Vrhnike ob 22. in iz Lukovice proti Ljubljani ob 22.30. — Vlak 2705-II odhaja iz Lukovice proti Vrhniki ob 23.30 ur. — Vlaka 2703 in 2706-II se ustavita pri vlakojavnici 10 a na Viču, kjer lahko občinstvo izstopi in vstopi.

— **Zaprišega protestantovskih novincev.** V nedeljo, dne 22. t. m. se vrši po službi božji ob 10. zaprišega protestantovskih novincev ljubljanske garnizije.

— **Razpisana je služba okrožnega zdravnika za zdravstveno okrožje sevnjsko.** Prošnje do 15. septembra. Podrobneje v Uradnem listu.

— **Nov dnevnik v Mariboru.** S 26. avgustom prične v Mariboru izhajati namesto »Mariborskega delavca« nekako kot popoldanska izdaja ljubljanskega »Jutra« pod glavnim uredništvom poslanca prof. Voglarja nov dnevnik »Tabor«.

— **Jugoslovanska Matica na Jesenicah** je nabrala že lepo vsoto članarine in prispevkov in tudi članov ima že blizu 300. A to je še premalo, ker še vedno ni onega zanimanja za Matico kakor za druga maji narodna društva. Zato prihitite vsi na ustanovni občni zbor, ki se vrši dne 8. septembra t. l. ob 3. popoldne pri Tancarju. Naj se ta dan pokaže, da čutiljo Jesenice z osvobojenimi brati in da imajo resno voljo jim pomagati.

— **K Jugoslovanski Matici so pristopili kot redni člani:** Uradništvo Gozdarskega oddelka za Slovenijo, Gozdarskega nadzorništva, Ljubljana, Mestnega magistrata, Kreditnega zavoda za trgovino in obrt, Komisije za preskrbo vračajočih se vojniki, Goriške podružnice Slovenskega planinskega društva, Knjižgovodstva deželne vlade, Državne poslovalnice za obklo, Osrednjega urada državnih montanističnih obratov za Slovenijo, Obrtno pospeševalnega urada, Žitnega zavoda, Min. za trgovino in industrijo, oddelek za trgovino in obrt v Ljubljani, Komisije začasno vodstvo in likvidacijo kranjske deželne uprave, učiteljstvo ljudske šole na Ledini, nastavljeni Tobačne tovarne.

— **Staničeva kočna na Triglavu** (v Kotu nad Peklom) se letos zapre z 29. avgustom, ker je obisk prešlab in ker zastojujejo turistom

druge kočne v Triglavskem pogorju, ki ostanejo še nadalje odprte.

— **Promet na progi Maribor-Ljutomer.** Komisariat ministrstva za promet objavlja: Z ozirom na razne nasprotujoče častniške vesti glede železniškega prometa na progi Maribor-Ljutomer, pojasnjuje komisariat za promet v Ljubljani, da o konfreni v Mariboru ni bil izdan noben uradni komunik. Konferenca je imela predvsem namen pripraviti vse za otvoritev železniškega prometa na vseh onih progah, ki nas vežejo z Avstrijo in urediti sedanj, takorekoš divji promet. Vprašanje prometa Maribor-Ljutomer se oficijelno ni obravnavalo, ker se mora isto najprej rešiti med obema vladama potem ministrstev za zunanje zadeve. Kakor je znano, so bila med zastopniki teh istočasna pogajanja v Radgoni, katerih zaključek pa še ni znan. Kljub temu pa so v Mariboru pripravili vse potrebno za otvoritev omejenega prometa, samo, da ti dogovori še niso prišli v zapisnik.

— **Prepovedan je uvoz obveznic predvojnih in vojnih posojil** bivše Avstrije in Ogrske na ozemlje naše kraljevine. Prepovedan je izvoz obveznic predvojnih posojil bivše Avstrije in Ogrske z ozemlja naše kraljevine. Te prepovedi veljata do nadaljnjie oredbe. To razglasa predsedstvo delegacije ministrstva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani.

— **Metilni alkohol.** Neki trgovec v Mariboru je prodajal kot gorilni spirit metilni alkohol, ki ga rabi državna uprava za denaturiranje špirta. Stranka, ki je rabila alkohol za kurivo, je izgubila vid, ker je luč eksplodirala. Ne glede na to, da je bil ta slučaj naznanjen pristojni oblasti, se smatra za potrebno, opozoriti javnost na ta slučaj, ker je možno, da so večje množine metilnega alkohola kot gorilni spirit v prometu.

— **Služba božja v slovenskem jeziku** se vrši v nedeljo ob osmih zjutraj v tukajšnji evangeliški cerkvi na Gosposvetski cesti.

— **Ljutomer.** Poročil se je v Trstu tukajšnji trgovec g. Franjo Repič z gđ. Cilko Kotnikovo iz vrlo-narodne in ugledne rodbine tržaške. Obilo sreče!

— **Umrl** je dne 18. t. m. ob 3. zjutraj po kratki in mučni bolezn v Mariboru begunec iz Gorice Josip Ravter, sod. sl. v pok. v 76. letu svoje dobe. Pokojni je bil vzor poštenjaka in širšim krogom znan. Svoje-ga doma v Gorici ni hotel zapustiti, dokler ga niso granate pregnale. Vedno si je želel nazaj, a kruta smrt ga je prej ugrabila. Počivaj v miru in zemlja bodi ti lahka!

— **Odprto pismo gosp. predsedniku dež. vlade za Slovenijo.** Diti-cile est satiram non scribere. Državna stanovanska komisija v Mariboru ima čudne pojme o strankah in si menda misli, da more z njimi burke uganjati. Ta urad se seli kot ptič, pa na starem mestu ne označi kraja, kam se je preselil. Na vratih, kjer je napisano, da je za njimi drž. stanovanska komisija, se pravi, da se samo posamezne osebe sprejemajo, in to v sredah in sobotah od 8. do 12. Te duri so vedno zaprte, odpro se le, če pride šef pogledat, da jih ni kdo odprl. Zakaj to? Uraduje se za drugimi vrati, te pa nimajo nobenega napisu, in tako je tudi prav, kaj stranke, mi smo mi, pa delamo, kar čmo, šef opravilja ali ne opravlja, pomislite si, honoris causa to »državno« službo. Ni se torej čuditi skle-pom, katere ta državni urad izdaja. Našega državljana posestnika hiše je kratkoma ven vrgel, drugega domačina, toda iz Kranjske, pa z moti-vacijo, »ker nimate javnemu pri-lju službe« posla in niste sem pri-stojni,« je postavil ta državni urad pod kap, kakor kakšnega zločinca, akoravno mu je pred letom stano-vanska komisija to stanovanje od-kazala; seveda oba sta vnojožena častnika, nekerikalna, pa tudi ne ve-rižnika. Pritožba je tekom treh dni dovoljena, prejšem dni, toda g. šef je to lastnoročno prečrtal, pa ne morebiti zaradi stranke, ampak zaradi svoje komoditete, da ima manj op-ravila ali pa si misli, da bo vendar stranka k njemu, odvetniku, prihitela pomoči iskat. Pa recite, da se ta državni urad ne opravlja prav »kun-stvo«. Rok pritožbe 3 dni, če se do-stavi sklep v soboto, se mora pri-tožba oddati zadnji dan, v torek po-poldne, ves ta čas pa so vrata za-klenjena, po pošti pošiljati take-le re-či, je drago in tudi ne posebno sigur-no, dalje tudi pripomba pravi, da je pritožbo pri tem uradu vložiti. Niso to prave burke, ki se s strankami uganjajo. In ta urad se predzne groziti, da stranko s silo ven vrže.

— **Dobrna.** V nedeljo, dne 22. t. m. priredi znani oktet iz Savinjske doline pod pokroviteljstvom narodnih dam g. dr. Zupan, g. Agnole, g. Popovič in g. Götzi dobrodelni kon-cert v prid ubogi šolski mladini iz

okolice. Poleg pevskih točk nasto-pita v figuriranih plesih: »Gozdne vile«, »Ples punčke z medvedom«, gđc Vera Popovič in gđc. Viki Götzi. Med odmorom in po končanem spo-redu svira topliški orkester.

— **Državna posredovalnica za delo.** Pri vseh podružnicah Državne posre-dovalnice za delo v Ljubljani, Maribo-ru, Ptuj in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 8. do 14. avgusta t. l. dela 243 moških in 81 ženskih de-lavnih moči. Delodajalci so pa iskali 240 moških in 68 ženskih delavnih mo-či. Posredovanj se je izvršilo 161. — Promet od 1. januarja do 14. avgusta t. l. izkazuje 18.006 strank in sicer 7670 delodajalcev in 10.335 delojemalcev. Po-sredovanj se je izvršilo v tem slučaju 4813.

Kultura.

— **Pozdravni večer skladatelju Emilu Adamiču,** ki ga priredi danes zvečer ob pol 21. uri v veliki dvorani Narodnega doma pevsko društvo »Ljub-ljanski Zvon«, se vrši pri pogrnenih mizah. Vstopnine ni. Pevke in pevci, udeležite se večera polnoštevno!

— **Koncert v Rožaki Štatal mešana** in moškega zbora »Slavec« se vrši v nedeljo, dne 22. t. m. v veliki dvorani zdraviliškega doma ob pol 9. zvečer. Spo-red obsega umetne in narodne pesmi srbske, hrvatske in slovenske. Po koncertu komers.

Najnovejša poročila.

ZA NEODVISNOST ČRNE GORE.

Rim, 21. avgusta. Pred odgode-njem parlamenta je podalo 200 po-slancev, med njimi 26 bivših minist-rov in podtajnikov, vladi predlog z zahtevo, da se mora italijanska vlada z vsjo močjo upirati temu, da bi se Črna gora priključila Jugoslaviji, pa naj to zahteva ta ali oni. Črni gori se mora dati samoodločba. Tudi socia-listi so podali sličen predlog.

PLEBISCITNE ZASTAVE.

LDU, Ljubljana, 21. avgusta. Iz Celovca poročajo: Od 10. septembra dalje se smejo v plebiscitem ozem-lju na Koroškem rabiti samo zave-niške zastave to je angleška, franco-ska in italijanska. (Če komisija nima važnejših opravkov, kakor to, se ne čudimo, da mora zrasti nemčurjem tolovajski greben. Malo več obzirno-sti smo le pričakovali od antantnih zastopnikov. — Op. ur.)

VPAD MADŽAROV V AVSTRIJO.

Dunaj, 21. avgusta. Iz Heimbur-ga pri Prellenkirchemu je prispelo danes popoldne na državni urad za vojno poročilo, da so vrle oboro-žene madžarske vojaške tolpe pre-ko meje, po številu kakih 100, ter da so skušale odnesti iz skladišč vojaško opremo in municijo. Avstrijsko vojaštvo je to sicer preprečilo, a se je madžarskim tolpom posre-čilo uiti preko meje. — Z druge strani se zopet očitno, ča so pre-kočile oborožene vojaške sile av-strijsko-madžarsko mejo in zasedle Deutsch - Altenburg. Čete ljudske brambe in orožništvo se je baie vdalo.

FRANCOSKO - RUSKI INCIDENT V ODESI.

Odesa, 21. avgusta. Dne 22. ju-lija so odšli iz Marsilja parniki »Ba-tavia« in »Allegrette« (brazilijski) in »Car Nikolaj« in »Car Aleksander III.«, spremljani s križarko »Toul« in dvema torpedovkama, v Odeso, da izkrajajo tam okoli 5000 »indesarib-les« Rusov. V Odesi se je Francija iznebila teh Rusov. Nato so imele ladje odpluti nazaj v Marsilj, ali do-speli sta tja samo dve ruski ladji. Drugi dve pa so Rusi pridržali, češ, da sta pripeljali vojno orožje za ge-nerala Wangla. Francija hoče storiti energične korake, da dobi nazaj za-plenjeni ladji.

RUSKO POLJSKA VOJNA.

Dunaj, 21. avgusta. Brezžične vesti iz Varšave poročajo, da se je poljskim četam posrečilo potisniti Ruse daleč nazaj, tako da ni več nevarnosti niti za Varšavo, niti za Lvov. Protiofenziva Poljakov je na celi fronti dobro uspela in se je poljskim četam posrečilo ustaviti pro-diranje tudi v Galiciji.

Gospodarske vesti.

— **Pridelovanje in spravljanje to-baka.** Državna kmetijska šola na Grmu priredi dne 31. avgusta 1920 celodnev-n tečaj za pridelovanje in spravljanje to-baka. Začetek točno ob 9. popoldne na omejenem zavodu. Ker je kultura tobaka z gospodarskega stališča zelo važna, se vabijo vsi posestniki, ki bi se hoteli drugo leto poprijeti pridelovanja tobaka, k obilni udeležbi. Predavanje je v zvezi s prak-tičnimi demonstracijami na šolskem po-skusnem nasadu. Vabilo se osebno seda-nji gojitelji tobaka in člani finančne stra-že ter člani občinskih zastopov.

— **Sedje in zelenjad.** Državna kme-tijska šola na Grmu priredi dvodnevni te-čaj za uporabo sadja in zelenjadi, in sicer dne 6. in 7. septembra 1920 s sledečim

sporedom: V ponedeljek, dne 6. septembra od 9. do 11. popoldne: Pomen konse-rvanja sadja in zelenjadi. Obiranje, spravljanje in razpošiljanje sadja. Vzroki po-kvarjenja sadja. Od 11. do 12. popoldne: Praktične vaje v sadni kleti. — Popoldne od 2. do 4. Vlaganje sadja v kozarce (naprava kompotov s sladkorjem in brez sladkorja); konspiriranje zelenjavi v ko-zaricih in pušicah. Od 4. do 6.: Praktične vaje. — V torek, dne 7. septembra: do-poldne od 8. do 10.: Naprava marmelad (zložna) in mezge (povidla) s sladkorjem in brez sladkorja. Naprava različnih so-kov iz jagodičevja in drugega »sadja«. Od 10. do 12.: Praktične vaje. Popoldne od 2. do 4.: Naprava octa. Sušenje sadja in ze-lenjadi. Od 4. do 6.: Praktične vaje v su-šenju. Revnejšim udeležencem tečaja da ravnatelstvo v omejenem številu preno-čišče na razpolago.

— **Na državni kmetijski šoli na Gr-mu pri Novem mestu** se prične novo šol-sko leto 1920/21 dne 4. novembra 1920. Učenci se sprejemajo v zimsko šolo in v letno šolo. Zimska šola traja dva tečaja čez zimske mesece ter je namenjena si-novom iz živinorejskih in poljedelskih krajev. Letna šola, namenjena sinovom iz vinorodnih krajev, traja eno celo leto. Prošnje za sprejem je vložiti pri podpis-nem ravnatelstvu do 1. oktobra 1920. — Prošnji je priložiti: domovnico, oziroma krstni list, zadnje šolsko izpričevalo, zdravniško izpričevalo o telesni in dušev-ni sposobnosti, uravnavno izpričevalo in izjavo staršev ali varuhov, s katero se zavezujejo, plačevati stroške šolanja. — Sprejemalo se bo samo kmečke sinove, ki ostanejo po končani šoli na svojem domu, ki so najmanj 16 let stari ter so z dobrim uspehom končali ljudsko šolo. Oskrbnina je nastavljena na mesečno 240 kron in se zamore plačati eventualno tudi v živilih. Za slineve ubožnih posestnikov je oddati nekaj popolnoma ali pa polovično prostih mest. Za ta mesta je predložiti uradno potrjena (od županstva in davkarje ter župnega urada) ubožna spričevala. Na-tančnejša pojasnila daje ravnatelstvo dr-žavne kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

g Trgovinska pogodba s Švico. V Beograd so došli švicarski delegati, ki se bodo pogajali z našo vlado o trgo-vinski pogodbi med Švico in Jugo-slavijo.

g Trgovinska pogodba z Avstrijo. Ker je avstrijska vlada poslala naši vladi potrebni denar, ne bomo ukini-li trgovske pogodbe z Avstrijo.

Borze.

LDU, Dunaj, 20. avgusta. (ČTU.) Amsterdam 2200, Berlin 567.50, Curih 3675, Kristijanija 3350, Kodanj 3300, Stockholm 4875. Valute: nemške marke 504.50, leji 480, levi 365, švicarski fran-ki 3650, francoski franki 1700, italijan-ske lire 1150, angleški funt 790, dolarji 230, carski rublji 295. V prostem prome-tu: Zagreb 237—267, Budimpešta, pla-čila pošne hranilnice v čekih 98—113, plačila v žigosanih kronah 98—113, madžarske žigosane krone 98—113, Praga 399—424, Varšava in Krakov v poljskih markah 89—99, češkoslovaške krone 5000aki 396—420, manjši bankov-ci 397—421, novi dinarji 976—1025.

LDU, Praga, 20. avgusta. (ČTU.) Devize: Beograd 278, Dunaj 24.25, Za-greb 62.50. Valute: dinarji 249, avstrijs-ke krone 23.25.

LDU, Curih, 20. avgusta. (ČTU.) Devize: Berlin 12, Holandija 197.80, Novi Jork 601, London 21.63, Pariz 42.80, Milan 27.75, Bruselj 45.80, Kodanj 89.60, Stockholm 124, Kristijanija 89.50, Madrid 90.40, Buenos Aires 230, Praga 9.50, Beograd 24, Zagreb 6.

LDU, Zagreb, 20. avgusta. Devize: Berlin 202—204, Italija 480—485, Lon-don 320—30, Novi Jork 95—97, Pariz 690—695, Praga 165—170, Dunaj 40.25 do 40.50. Valute: dolarji 95—96, avstrijs-ke krone 0—40, carski rublji 134—186, francoski franki 680—690, napoleonod 360—370, nemške marke 198—200, leji 198—200, italijanske lire 465—0, an-gleski funt 330—0, češkoslovaške krone 167—160.

Jadransko vprašanje.

(Predavanje dr. Vilfana.)

Pod okriljem »Jugoslovanske Matic« je imel včeraj zvečer dr. Vilfan v veliki dvorani »Uniona« skoro dve uri trajajoče, nad vse te-meljito in koncizno predavanje o ja-dranskem vprašanju. Dvorni svetnik Regally je pričetkom predavanja v toplih besedah pozdravil predavate-lja, nakar je ob vihnem pozdravu poslušalstva, katero so absolutno tvorili le primorski naši begunci, za-čel dr. Vilfan predavati o naznačen temi. Njegovo predavanje je bilo ze-lo informativno ter je v krepkih čr-tah vsebovalo celokupni kompleks vprašanj, ki pomenjajo za Jugoslavijo vprašanje eksistence. Ob 10. uri zvečer je bilo predavanje končano. Poudarjal je, da med Jugoslovenci na zasednem ozemlju obstajajo razlike med naziranj in interesna nasprot-stva, tako n. pr. med Dalmatinci in Primorci. Potrebne so direktive, in zaradi tega se danes, v soboto se-stanejo v Zagrebu razni politiki, da določijo smernice v postopanju v ja-dranskem vprašanju. Naravne meje Jugoslavije so jasno začrtane in vse-skozi upravičene, dočim slonijo za-hteve Italije po njenih mejah na na-silju. Italija stremi za imperijaliz-mom. Smatra se za dedinjo rimskega cesarstva in za nositeljico svetovne kulture. Vsa italijanska politika zad-njih let jasno dokazuje stremjenje po

obnovitvi starega rimskega imperija. Kot zgledi naj služijo Abesinija, Li-bija, Mala Azija in Albanija, naj-bolj pa londonski pakt. S tega vidika je treba presojati vso italijansko politiko. Jugoslavija pa si ne želi drugega, kot mirni razvoj v zedinje-ni, svobodni domovini, konsolida-cijo na Balkanu in uspešno sodelo-vanje z vsemi svojimi sosedi. Njen boj je boj za obstanek, Italija se opira na dejstvo, da so na ozemlju, ki ga zahteva zase, pred davnimi časi prebivali Rimljani. Toda ti kraji ni-so bili nikoli romanizirani, Cesar ni dosegel noben narod, to je uspelo Italiji: vcepila je svetu prepričanje, da potrebuje štiridesetmilijonski na-rod strateških, obrambnih mej pro-ti mali Jugoslaviji. In uverila je o tej potrebi celo predsednika Wilsona. Ako se uveljavijo zahteve po Ital-janskih mejah, potem nas odrežejo od morja, do katerega imamo pravico in s katerim nas vežejo stoletne zve-ze. Res je, da je Trst po večini ital-jansko mesto. Toda s tem še ni re-čeno, da Jugoslavija nima pravico do njega. Ostreši se moramo urba-nizma, češ da mesto daje obležje za-ledju. Ne, zaledje utiškuje svoj znak Trstu, katerega tudi redi. Trst je to-rišče Primorja in zaradi tega pripa-da po vsej pravici onemu, ki ima za-ledje. — G. predavatelj je nato pu-darjal razočaranje, ki nam ga je prinesla mirovna konferenca, in na-silje, ki ga nad nami izvajajo vele-sile. Rešitev jadranskega vprašanja, kakor ga zahteva Italija, bi pomenila za vso Evropo, da, lahko rečemo, za ves svet stalno ogrožanje miru in bi imela v sebi kati za nove vojne. Za-lostni dogodki Trsta, ki so se odigra-vali pred enim mesecem, jasno do-kazujejo smeri italijanske politike. Italija nam nastavlja nož na vrat, ho-če nas zadaviti. Na zasednem ozemlju stremi za tem, da naš živeli iztrebi. Naš narod na zasednem ozemlju trpi strašne muke. Govornik naglaša, da zlasti en faktor v javnem življenju primorskih Jugoslovencov, duhovniki, kaže vsega občudovanja vredno narodno zavednost. Mnogi so pravi junaki. — G. predavatelj je na-to opisal križev pot beguncev iz za-sedenega ozemlja ter njihovo trplje-nje. Prosil je domačine, naj imajo z njimi usmiljenja, ker so brez doma in čisto brez sredstev.

Sokolstvo.

— **Sokol II.** Opozorjamo ponovno p. n. občinstvo ter Sokolstvo na našo javno telovadbo, ki se vrši jutri v ne-deljo ob pol 4. uri popoldne v Hribar-jevem gaju. Pokazite s svojo prisot-nostjo, da veste spoštovati resno in po-zitivno sokolsko delo. Na evidencaj.

— **Ljubljanski Sokol** se udeležil kor-porativno v kroju javne telovadbe bra-skega društva Sokola II. v Hribarjevem gaju v nedeljo dne 22. avgusta t. l. Zbi-lišče ob pol 3. uri popoldne pred Mestnim domom. Bratje! Sestre! Udele-žite se v čim največjem številu. — Va-ditelski zbor.

— **Telovadno društvo Sokol na Brezo-vici** priredi v nedeljo, dne 22. avgusta, ob priliki obletnice ustanovitve društva, veli-ko vrtno veselico, združeno z javno te-lovadbo. Veselični prostor se nahaja tik postaje Lukovica. Za mrlja in gorka je-dila, kakor tudi za dobro kapljico je naj-bolje preskrbeli. Kozarci naj se po mož-nosti prineso seboj. V slučaju slabega vre-mena se vrši veselica istotam dne 8. sep-tembra. Ker je to prva večja prireditev, ki je namenjena manifestaciji sokolske misli v eni izmed najbolj zagreženih klerikalnih občin, kakor tudi nabavi telovadne-ga orodja društvu, ki se ima boriti proti svojememu največjemu neprijatelju Orlu, se pozivljajo in vabijo vsi bratje in sestre, kakor tudi prijatelji Sokola, da se te pri-reditve udeležijo v kar največjem številu. — Odbor.

— **Posebni vlak iz Lukovice** v Ljublja-no ob priliki vrtno veselice in javne te-lovadbe Sokola na Brezovici, vozi ob 22. uri 30 minut, na Vrhniko pa ob 23. uri 30 minut. Posebni vlak, kakor tudi osebni, ki vozi iz Ljubljane ob 13. uri 18 minut, se ustavita i na Viču. V nedeljo torej vsi na Lukovico pri Brezovici!

— **Zletne izkaznice in legitimacije** za zlet v Maribor se izdajajo še v pona-deljek 23. in torek 24. t. m. od 4. popold-ne do 7. zvečer v društveni sobi ljub-ljanskega Sokola, Narodni dom.

— **Sokol v Šiški** sporoča svojemuo član-stvu, da sprejema priljave za mariborski zlet brat Simončič do 23. avgusta opoldne. — **Primorski sokolski krožek.** Vse se-stre in bratje »Primorskega sokolskega krožka«, ki nameravajo udeležiti se Po-krajinskega zleta v Mariboru, naj se javijo pri blagajni kavarne »Zvezda« do sobote, 21. t. m. do 5. ure popoldan.

— **Telovadno društvo Sokol v Ljub-ljani** bo izdajalo članom in članicam le-gitimacije za vlak na pokrajinski zlet v Maribor vsak dan do sobote dne 21. t. m. od 5. do 7. zvečer v odborovi sobi v Narodnem domu.

— **Akademsko društvo »Triglav«** se udeležijo korporativno z zastavo so-kolskega zleta v Mariboru. Pozivljajo se vsi starejšine in člani, da se odzove-jejo v kolikor mogoče velikem številu. Kdor ne bo v sokolskem kroju, naj na-stopi z društvenim znakom.

— **Telovadno društvo Sokol na Vrhi-niki** priredi v nedeljo dne 5. septembra t. l. društveno javno telovadbo na pro-storu g. Lenarčiča.

— Veselični odsek Sokola v št. Vidu nad Ljubljano vabi vse sestre in brate, ki nameravajo sodelovati pri prireditvi 5. septembra, da se udeležijo zanesljivo sestanka pri sestri Cirmanovi v torek, 24. t. m. ob 20. uri.

— Okrožni zlet ljubljanskega okrožja sokolske župe Ljubljana I. se vrši po mariborskem zletu dne 5. septembra v št. Vidu nad Ljubljano. Predpriprave za zlet so v polnem teku. Ker je ta zlet v delokrogu župe zadnja večja prireditev letošnje poletne sezone, je pričakovati, da bo ta dan lepa zaključna manifestacija v župi združenega članstva za vzvišeno sokolsko stvar. — Predsedstvo Sokolske župe Ljubljana I.

— Sokolski dan v Ljutomeru. Ljutomerški Sokol je priredil dne 15. avgusta 1920 svoj prvi »Sokolski dan« po vojni spojen z javno telovadbo. S tem je osvojeval, da mu ni zadržala mogočnega kril nobena sila — noben sovražnik. Predpoldne je bil sprejem bratskih društev iz Maribora, Ormoža, Središča in Varažдина. Nato je bil krasen pohod z godbo po trgu. Ves Ljutomer si je nadel svečano opravo. To je bil viden dokaz, da je Ljutomer še vedno sokolski. Na trgu z balkona je pozdravil vse navzoče br. starosta Joško Rajh. Za njim je govoril prof. dr. Illešič. Nato so odkorakali člani, članice in naraščaj z godbo na čelu na telovadbišču k izkušnji. Popoldne se je vršila v Seršenovem logu ob ogromni udeležbi javna telovadba, ki je uspela nadse pričakovane izborne. Najprej so nastopile gojenke s prostimi vajami z rutami in cvetnimi lok, katere so izvajale brezhibno pod vodstvom s. naraščaj Mahorčičeve. Vsa čast njenemu požrtvovalnemu delovanju. Nato je nastopil deški naraščaj pod spretnim vodstvom br. Stoparja. Za tem so nastopile članice s češkimi prostimi vajami in člani s prostimi vajami »Osvobođenja in Ujedinjenja«. Vse vaje so bile izvajane s spremljevanjem središke godbe pod vodstvom kapelnika br. dr. T. v. a. r. j. a. Zadnje točko prostih vaj so tvorile Vidmarjeve simbole, katere so izvajali člani in članice res moštvo. Končno je bila orodna telovadba gojenk, naraščaj in članov. Gojenke s skokom v višino so vzbujale vsestransko občudovanje. Skakale so v višino 165 cm. Orodna telovadba članov osobito vrsta na drugo s spretnim telovadcom br. Stoparjem je s smelo eleganco in sigurnostjo izvajala najtežje vaje in dosegla krono uspeha. Telovadbo je zaključila krasna skupinska slika gojenk, naraščaj, člani

nic in članov. Divili smo se temu, kaj zamore ustvariti voljna disciplina pod umnim, spretnim vodstvom. In slednje ga imamo v polni meri v osebi br. naraščaj Ljubljana. Po telovadbi se je razvila prosta zabava s petjem in plesom, ki je trajala neprislusno pozno v noč.

Turistika in sport.

Nogomet. Rezultati zadnjega tedna: Ljubljana: Svoboda, Ljubljana: Svoboda, Celje 1 : 2; Slovan : Jadran 3 : 2. — Celje: Sportverein : Drava, Varaždin 1 : 0. — Zagreb: Reprezentanca Zagreb : Subotica 2 : 1. Reprezentanca Subotice : Concordia 1 : 2. Reprezentanca, Zagreb : Ljubljana 1 : 0. — SK Ilirija prekine zaradi priprav za jesensko sezono nogometne tekme do konca avgusta.

Plavalna tekma na Bledu dne 15. avgusta je zelo lepo uspela. K tekmi je bilo prijavljenih v celotni 42 tekmovalcev. Rezultati so sledeči: 50 m juniorjev: 1. Hartman (Ilirija) 54.8 sek., 2. Lebar (I), 3. Vavpotič (Jadran). — 50 m dame: 1. Angelca Černe (I) 42.6 sek., 2. Ida Marčan (I), 3. Frida Kastelic (I). — 50 m gospodje: 1. Lasič (Olimpija, Karlovac) 37.6 sek., 2. Pajalič (Olimp), 3. Ravnik (I). — Skoki so bili najefektnišja točka programa. Vsa tekmovalca je imel predpisanih pet skokov. Ocenjevala se je izvedba in težkoča skoka. 1. Kavšek (I) 46.3 točk, 2. Vođšek (I) 45.6 točk, 3. Navinšek 45.4. — 50 m gospodje na hrbtu: 1. Debelak (I) 48 sek., 2. Ravnik (I) 50 sek., 3. Učar (I). — 600 m gospodje: 1. Resch (Victoria, Sušak) 11 min. 19.8 sek., 2. Jakl (Olimpija) 13 : 28.2, Zupan (I). — 200 m dame, prsno plavanje: 1. Ida Marčan (I) 4:39, 2. Frida Kastelic (I) 4:40, 3. Helena Zupančič 4:43.4. — 100 m gospodje: 1. Pajalič (Olimpija) 1:29, 2. Resch (Victor) 1:29.4, 3. Lasič (Olimpija) 1:30.2.

Društvene veselje in prireditve.

Društvo brivskih, lasničarskih pomočnikov v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 22. avgusta 1920 veliko vrtno veselico, katere se vrši pri gosp. Slamiču na Glinah ob 3. popoldne. Spored: Kabaret, solo - prizori, šaljiva pošta, ples itd. — Vstopnina 4 K. — K obilni udeležbi vabi veselični pododbor.

— Produktivna zadruga čevljarjev za Slovenijo naznanja svojim članom prodajo usnja v ponedeljek, dne 23. avgusta ob 3. popoldne, Hrenova ulica 4. Opozarja se člani, da se poslužijo nakupa ve-

like zaloge, ker bo blago vsled povišanja železniške tarife znatno dražje.

Sestanek napredne omladine o priliki zleta Sokolskega Saveza SHS v Mariboru. Program sestanka je ta - le: Po zdrav (tov. Stane Rape, phil.). Sokolska ideja in naša inteligenca (tov. Lovšin Evgen, absol. eksp.). Orijentacija jugoslovanske omladine i njen odnosaj prema Sokolstvu (tov. Giermanović, phil.). Zborovanje se prične dne 30. avgusta 1920 ob 8. zjutraj. Polovične vozovnice, kakor tudi čbvestilo o odhodu vlakov razpošljemo v najkrajšem času.

— Povodom velike skupščine družbe sv. Cirila in Metoda dne 19. septembra t. l. prirede združene ljubljanske ženske CM. podružnice veliko veselico na vrtu Narodnega doma v korist družbi. Ob tej priliki so sklenile iste podružnice prirediti dne 2. februarja 1921 ples v Narodnem domu tudi družbi v korist, kar blagovoli slavnostno javnost že sedaj uvaževati.

— Domžalski gasileci so praznovali dne 15. avgusta t. l. svojo 40 letnico društvenega obstanka. Se tem potom prav pristočno zahvaljuje vsem bratskim gasilnim društvom posebno pa ljubljanskemu gasilnemu in reševalnemu društvu, ker se je v tako obilnem številu udeležilo naše slavnosti. Vsa čast in hvala tudi pred. gosp. duh. svet. Fr. Berniku, ker nas je lepo počastil in sprejel z zelo ljubeznivim govorom in sv. mašo. Da resnična je ljubezen v pomoč bližnjemu v nevarnosti ognja. Zahvala gre tudi sl. Domžalski godbi, kakor tudi občinskemu odboru, ker so se udeležili sprejema in slavnosti. Samo pomanjkljaj je ta od občine Domžalske, da že celih 9 let ni dala prost. gas. društvu nobene podpore in tudi sedaj ob priliki 40letnice nič. Vsaj nekoliko naj bi posnemali mestni magistrat Ljubljanski, ki je nakazal ob priliki 50letnice gasilnega in reševalnega društva Ljubljanskega okroglo 20.000 K podpore. Drugim darovalcem in prijateljem gasilstva priskrbi hvala. Kjer treba pomoči prinašamo — a kdo trpi ne vprašajmo. — Na pomoč!

Darila.

— Družbi sv. Cirila in Metoda so poslali carinski uradniki in finančna straža glav. carinskega urada v Ljubljani znesek 275 K v spomin pok. Ivota Rupel sina carinskega revizorja g. Jak. Rupel. V isti namen je darovala obitelj Miro Gruma - Dolenje iz Trsta 50 K. — Za Borštnikov spomenik. Pododbor Uduženja gledaliških igralcev

SHS v Ljubljani namerava postaviti svojemu članu, velikemu slovenskemu umetniku in očetu slovenske gledališke umetnosti pokojnemu Ignaciju Borštniku primeren spomenik in sicer pokojnikovo oprsje v atrij dramskega gledališča v Ljubljani. Uduženje se tem potom obrača do vseh svojih članov, prijateljev in ljubiteljev gledališke umetnosti s prošnjo, da bi pripomogli z denarnimi prispevki. Prejel je glasom dosedaj nam doposlanih izkazov že 1349 kron.

— Za Borisa Mirana so prispevali ameriški Slovenci v Clevelandu, Ohio: Frank Lunka D 500, Frank Hudovernik 100, Frances Hudovernik 50, Josip Jenič 50, Frank Mohorčič 50, Anton Gorenc 50, Joseph Spendal 50, Dominik Laušin 100, Andrej Mirtič 100, Ludovik Medvedšek 50, Valentin Sever 200, Valentin Dobravec 50, Frank Pikš 50, Peter Stefin 500, Josip Likozar 100, Neimenovan 50, John Popetnik 50, Anton Kosič 50, Rudolf Božiglas 50, Stanko Možina 100, Frank Kondrič 50, Primož Kogoj 100, Ivan Možina 200, Frank Ivančič 200, Josip Tomažič 50, Mary Kunstel 200, John Pollak 100, Anton Bobek 100, Janko Pleško 100 (nabiralec F. Hudovernik in Val. Sever) skupaj 34 dolarjev, kar je dalo tukaj čistih 2292 kron. Zares kulturno dejanje, blaga sreča! Hvala!

Upravi »Slovenskega Naroda« je oddal za

»Jugoslovansko Matico« gosp. nadučitelj Korbar v Preserjih pri Ljubljani zbirko 30 kron.

Srčna hvala!

Aprovizacija.

— Nakupovalna in razpečevalna zadruga mesarjev v Ljubljani bo prodajala od danes naprej vsak dan na stojnici Mihe Z. a. j. c. v Šolskem drevo-redu goveje meso 1. vrste po 18 K in 2. vrste po 17 K.

— Goveje meso bo prodajala Vnovčevalnica za živino in mast od sobote, to je 21. t. m. dalje v svoji mesnici na Sv. Jakobu nabrežju vsem lastnikom vnovčevalnih legitimacij ter javnim zavodom in korporacijam prednje po 18 kron za kg s priklado ter zadnje po 20 kron za kg s priklado. Po isti ceni bo prodajala Vnovčevalnica goveje meso tudi na prosti stojnici vsakomur brez razlike, vendar pa nobena stranka ne dobi več kakor 1 kg mesa. — Vampe, pljuča in noge pa bo prodajala Vnovčevalnica na prosti stojnici po 6 K 1 kg.

Poizvedbe.

Kolo ukradeno. Moško kolo je bilo te dni ukradeno mesarju Fr. Zajcu v Ljubljani, Ambrožev trg št. 7. Kolo je skoraj novo, precej nizko in temno-rudeče pleskano. Držalo je zakrivljeno navzgor. Oni, ki bi mogli tozadevno dati kak pojasnila, se prosijo, da jih proti nagradi sporoče na zgorajšnji naslov. (6384)

Pojasnilo. *)

Ker se mi vedno predbaciva ob občinstva, da sem si napravil ogromne dobičke med vojno in je v tej zmoti bila tudi finančna administracija, zato moram pojasniti in dati v vednost, da to ni resnica. Ravno nasprotno: Bil sem v vojni dve leti in pol; doma pa, kar sta si pridobili moja žena in hčerka, sta si pa to zase ohranili. Ko sem prišel od vojakov, sem si moral za nadaljnje kupljeno blago izposoditi denar. Toliko naznanje občinstvu in finančni administraciji, ker neresnične vesti so bile za me ogromna škoda. I. Marchiotti.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno. kolikor določa zakon.

— Zasebni učni zavod Legat v Mariboru naznanja, da začnejo novi tečaj dne 4. oktobra t. l. Glavni tečaji trajajo šest mesecev. Za učence z višjo šolsko izobrazbo je urejen razven tega posebni tečaj, ki traja samo štiri mesece. V zavodu se poučuje slovenska stenografija, nemška stenografija, stroje-pisje, sloveska korespondenca, nemška korespondenca, navadno računstvo, trgovsko računstvo, knjigovodstvo, slovenski jezik za računstvo, hrvaški jezik, nemški jezik za začetnike, lepopisje, cirilica in obrtno risanje. Udeleženci tečajev lahko obiskujejo predmete, katere sami želijo. Priporoča se pa posebej celoten tečaj, da se pridobi vsestranska strokovna izobrazba. Pouku za stroje-pisje je 20 modernih pisalnih strojev na razpolago. Poučuje se po 10-uristem stavku. Obširni prospekt brezplačno. Zasebni učni zavod Legat v Mariboru, Vetrinjska ulica 11. I. nadstropje. Vpisovanje in pojasnila vsak dan od 11. do 12. ure.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslavšek.
Odgovorni urednik:
Božidar Vodeb.

Proda se 2 para novih ženskih turistiških čevljev št. 37 in 38. Par novih moških čevljev št. 42, bele čipkaste preproge. Vpraša se Pod Trnovo št. 2. III. nadst. 6344

Prodajam več vagonov lepih suhih bukovih drv. Naslov pove, Upravništvo lista*. 6345

Proda se: rdeča pliš - garnitura za salo; lon pripravna tudi za pisarno. Pojasnila: Šabeh, Mestni trg 24 II (med 12 — 1 ure). 6295

Prodajam 1 par finih novih visokih ruj. Ševro čevljev, ter 1 par enakih črnih. Cena 4700 K. Pojasnila pri g. Stopar Slomškova ul. 3. prišlije levo. 6296

Bivši obč. sluga, trezen zanesljiv, iz nekega izvešan tudi v trgovini, išče primerne službe v Ljubljani. Cenj. pis. ponudbe na upr. Slov. Nar. pod zvesti sluga 6280

Slike kralja Petra v velikosti 47x65 cm priporoča Narodna knjigarna v Ljubljani. Cena K 24.—.

Desinfekcijska sredstva.

Lysol, Baktiform, Cedeform, Kreolin, Karbolna kislina, Karbolno apno, Formalin sveže na zalogi drogerija Sanitas, Celje. 6288

Anton Kovačič

tovarna peči in štedilnikov

Vič štev. 14 Gosposvetska cesta štev. 6.

Popravila se izvršujejo solidno in po primerni ceni. 6104



Gluboko potrti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, da je preminula naša iskrenoljubljana in dobra soproga, mamica, sestra, teta, svakinja, gospa

Elizabeta Pipp roj. Tavčar

soproga Zotez, poduradnika v pok. in trgovca s sadjem

danes, dne 20. avgusta ob 11. uri dopoldne v 47. letu starosti po kratki mučni bolezni preideva s sv. zakramenti.

Pogreb predragi nam nepozabne pokojnice se vrši v nedeljo dne 22. avgusta ob 2. uri popoldne iz niše žalosti Radečkova cesta št. 2 na pokopališču k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah. Priporočamo jo v molitev in blag spomin.

LJUBLJANA, dne 20. avgusta 1920. 6352

Ivan Pipp, soprog. Janke, Lojze, sinova. Mici, hčerka.

2 lepi posestvi z vsem inventarjem se radi odstopanja po ugodni ceni prodasta. Natančna pojasnila daje Ivan Drofetnik, gostilničar Poljčane. 6314

Traži se lokomobil dobrog stanja od 7—9 konjskih sil. Ponude slati s cjenama G. Forest, Gradec-Krupa-Slovenija. 6271

Vrtnarski pomočnik (Čehoslovak), izkušen v vseh panogah vrtnarstva, z izbornimi izpričevaji, išče stalnega mesta v kakem večjem vrtnarskem podjetju ali na kakem veleposrestvu. Ponudbe na N. Strič Ljubljana, Dolenjska c. 88. 6331

Iščejo se jugoslovanska zastopstva različnih strok, za proizvajanje v nem. Avstrijo s sedežem Graz. Ponudbe pod »Agentura št. 27/6293 na upr. Sl. Nar. 6280

L. Mikuš Ljubljana, Mestni trg št. 15. priporoča svojo zalogo dežnikov in sončnikov ter sprejemalnih palic. Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Proda se hiša s rošestvom, 5 jehov zemlje, v bližini sevnjske, nastaja. Poizve se pri Jakob Božiču, mesarju v Trbovljah. 6346

Išče se dobro mebljavno sobo v mestu ali predmestju, proti dobremu plačilu. A. Lukšič pri Wanek Sv. Petra cesta 19. 632

Na prodaj je motorna mlatnica v dobrem stanju. Več se izve pri kmetijskem društvu št. Vid nad Ljubljano. 6292

Mebljavna soba s brano se išče s 1. septembrom. Ponudbe na upravo lista pod »Jesen/6298«.

Deske, smrekove, jelove, prvovrstne od 20, 25, 40 in 50 mm kupim par vagonov proti takojšnji dobavi. Ponudbe z navedbo cene na A. Breznikar, les. trg. Ljubljana, Sodna ulica 11. 6032

do konca tega meseca mebljavna soba s brano se išče s 1. septembrom. Poizvedbe na upravo lista pod »Inženir 6299«.

Konservatoristika (klavir) išče stanovanje z dobro hrano in klavirjem. Če treba, dostavi klavir tudi sama. Pismene ponudbe na urav. tega lista pod »Konservatoristika 6294«.

2800 K nagrade, dobi kdor preskrbi stanovanje (sobi) s kuhinjo ali s uporabo kuhinje. Primerne ponudbe je poslati na upr. Sl. Nar. pod »brez strehe« 6278

ŽENITNA PONUDBA! Mlad gosp. z gospodino ali mlado vdovo v svrhu ženitve. Nisem noben uradnik ampak delavec boljše stroke. Prednost ki so na dobrem glasu, stare od 20 do 22 let z nekaj premoženja. Pisma poslati na »JOS. URK« Ljubljana pošto ležeče. Na pisma brez slik ne odgovorjam.

Ugodna priključila Proda se takoj: 1. Carl Silvarmar 6 X v najboljšem stanju z lepim popolnoma čistim steklom. 2. Navaden jako dober dalnogi. 3. Frommer-revolver-Pat. Stop. Cal. 7-65 mm (32) popolnoma nov z 95 patronami. Vsa predmet ima svojo lepo močno usnjato torbico. Ogleda se vsak dan od 1—2 ure na Brezju 8/1. na levo. 6318

Staroslovinska tovarna volne za pletenje in tovarna za trakove v Nem. Avstriji. Išče za Slavonijo spretnega jezika zmožnega provizorskega zastopnika, strokovnjaka. Detalirane ponudbe pod »Christlicher Bewerber W. F. 816« na Habsburgsches u. Vogler A. G., Wien, I., Schulartasse 11.

Knjigovodje za ameriško knjigovodstvo, starejšo samostojno moč, KONTROLIRANJE slovenskega in nemškega jezika popolnoma veča, perfektna stenografija in stroje-pisje z večletno prakso, dalje UDELEŽENKA trgovsko izobraženega s večletno prakso, če možno v izpeditivski stroki, organizatorja, popolnoma samostojnega delavca reprezentativnega, več vseh uradniških poslov. Ima za takoj več trgovsko podjetje v Ljubljani. Ponudbe s curriculum vitae, izpričevaji ter plač. zahtev. pod »stalne mesto« na upr. Sl. Nar. 6317

Pod blago ste št. 12. leži pismo v upravnistvu Slov. Naroda. 6310

Sretna življa se priporoča v hišo. Lasetzky, Vožarski pot št. 3. prišlije. 6326

Proda se hiša v Višnjigori št. 50 z 5 sobami, 2 kuhinji hlev, divanica in jeh. sveta. Poizve se pri hišnici. 6282

Prodasta se dve kočiji: Landauer in polkrita po zelo ugodni ceni. Ogledati je pri g. Francu Godec, koljarju, Sv. Jurj ob južni žici. 6337

Proda se dobro ohranjen šolski krog za srednjo osebo. Poizve se Domobranska cesta 7/1. 6338

Paradižniko v poštnih zavrtkih po 5 kg za kg, razpošilja Janko Suhadolnik, vrtnar v Kranju, Gorenjsko. 6340

Proda se poljska kovačnica, strojučnica (Hobelbank), šivalni stroj, naklo, poleni ponikar, Sv. Petra c. 33. 6216

1 polen jarmenik (Walzenvollgatter) 29 col najboljši konstrukcije skoraj nov je na prodaj. Vpraša se: poštno ležeče: »Jarmenik 29«. 6263

Išče se stanovanje s hrano za dve osebi. blizu Poljan in eno v bližini Uršulink. Naslov pove upravništvo Slovenskega Naroda. 6252

Ugodno se prodaja v vpelje acetilinska razsvetljava, napredaj je tudi prosto stoječa vodna črpalica na sesalo in pritisk, s pokončnim ročajem in dobro ohranjeno motorno kolo 5 HP. Pojasnila daje Jakob Prešelj, Novo mesto. 6273

Razglas. V ponedeljek, dne 23. avg. ob 9. dopoldne se vrši na Strmi poti št. 8 v sklaščiču g. Magistra javna dražba poizvedbe. 6283

Išče se proti visoki nagradi mebljavna soba v sredini mesta. ali nemebljavna soba v sredini mesta. za staro vdovo. Ponudbe pod »Mira starka« na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5. 6285

Namješčenje. Traži se jedan pouzdan polier za vodstvo gradnje jedne radionice, i jedan crtač, koji treba pismen dokaz, da je u kojoj tehničkoj pisarni radio, ili svedočio četvrtog razreda srednje škole. Ciljenjenje ponude na Tvornica gline rebe i crjepa u Bedekovčini. 6339

Išče se okroglo betonsko železo proti takojšnjemu nakupu: 8—10 mm premera 2 toni, 14—18 mm premera 6 ton, 30 mm premera 2 toni. Oferte loco vagon Maribor, Splošna stavbena družba d. d. Maribor. 6336

Zenitna ponudba!

Oficir sa 4000 kruna mesečno plate, 168.000 semiljika, 72.000 kruna novaca, zdrav, 38 god. star, štedljiv bez mana, ima 2 velike dece, želi poznanstvo sa devojkom ali udovom do 40 god. starosti sa ili bez dece, i sa većim u u kakvim premoženjem radi ženitve, jer misli, da ostavi službu i trguje. Ponudbe slati rekomandirano postrestom glavna pošta Maribor pod šifrom »Lika« 6349

Peči, krušne, sobne in pečnice (kah-ljice) za štedilna ognjišča ima v zalogi vedno J. Gregorec & Kosmač, Mengeš 25. 5497

Kupi se dobro ohranjena soba za gospode (Herrenzimmer). Ponudbe na upr. Slov. Naroda pod »soba za gospode/6329«.

Dr. Ivan Pintar, Ljubljana Cankarjevo tučije na Koroskem do septembra 1920 ne ordinira. 6328

Mebljavna soba se išče za gospoda za učena 1 srednje šole z popolne oskrbo. 6327

Spalnica in jedelnica iz mecesnovega lesa, popolnoma novo, zelo solidno delo, se zaradi selitve ceno prodaja. Franc Prelesnik Rim-ska cesta 16. 6323

„Singer“ šivalni stroj popolnoma nov, prvovrstne, 1. dobro ohranjeno damsko kolo in nekaj pohištva se prodaja. Naslov pove: Anončni zavod Drago Beseljak Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5. 6322

Zamenjam stanovanje v sredini mesta, obstoječe iz 1. sobe, kuhinje in priključki za 2 sobi in kuhinjo ali tudi z enakim. Ponudbe na pošto ležeče Ljubljana pod »A. P. 5245«.

Proda se pohištvo iz trdega lesa sestojalo iz 2 omar, 2 postelje, 2 nočne omarice, 1 miza, 4 stoli in 4 zimnice, ogleda se dnevno na Selu šte. 38 I. nadstropje levo. 6319

Prodajam radi družinskih razmer trgovino, gostilno z gospodarskim doslopjem, jem, lep vinograd, 2 njive i travnik v lepem kraju 15 minut od žel. postaje. Naslov pove upr. Slov. Naroda 6348

Seštevalni stroj, samopisno, si-stema Burroughs (Burroughs selbstschreibende Additionsmaschine) proda Mestna hranilnica Celje. 6165

Trstje za strope izdeluje in prodaja na debelo in drobno m² po K 4-80 pri vseh naročilih znaten popust Steiner Anton, Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnovo. 4256

CEMENT :

Roman Silikat Portland dobavlja »AVA« Laško.

Trakovi v vseh barvah, senčniki (Schweissleder) za klobuke na drobno in debelo, priporoča tvrdka J. Wanek, Sv. Petra cesta 19. 6049

Surovo olje za Dieslove motorje, tovo-tov na mast, kolomaz, cilindrično in strojno olje dobavlja po najnižjih dnevnih cenah Mineralna rafinerija Dravograd; zastopstvo za Kranjsko: »Komer« Ljubljana. 6046

Sprejme se boljše pošteno dekle ali gospodična tudi z dežele, ki zna šivati in druga lahka hišna dela opravljati. Hrana in stanovanje v hiši. Plača po dogovoru. Ponudbe na upr. Slov. Naroda pod »pošteno dekle« 6330.

Klobuke velurje in iz klobučevine prebarva takoj v vseh modernih niansah ravnotako vse druge predmete. 6086

Tovarna Jos. Reich, Ljubljana.

V najem se odda zaradi dnu-mer v prometnem kraju ob železnici na Dolenjskem dobrodoča trgovina. Naslov pove upravo Slov. Naroda. 6243

Po najvišji ceni kupim stare kovine kakor: baker, aluminij, cin in nikel. Ponudbe z navedbo množine in cene na »Cina« tovarna kovinskih predmetov, Celje. 5726

Čisto svinjsko mast, doma topljena, razpošilja, sprejema ponudbe od 50 kg naprej po najnižji dnevni ceni tvrdka Janke Popović, Ljubljana. 5931

Pekarna v prometnem kraju ob žele-znici se da v najem ali proda. Prodajo se tudi dvokrilna železna vrata. Naslov pove upr. Slovenskega Naroda. 5867

Uzgojiteljica za dve odrasle devojke, čice boljjo obitelji u Dalmaciji sa poznavanjem francuskog, po mogućnosti njemačkog i talijanskog jezika traži se. Adresa u upravi lista. 6166

Sivlja, dobro izurjena, se sprejme ta-kar, koj v stalno službu za krznar-ska dela (Staffirmäd) z dobro plačo. Naslov v upravništvu tega lista. 6287

Sprejme se takoj dobro izvežhana kuharica proti dobri plači v večjo trgovsko hišo. Naslov se izve v upr. vi tega lista. 6291

Ia Trapist sir, puno mastan, zdrav, sa poštom i željeznicom Miljevara i sira-ra Josip Dvorzy Badjevinca (Slavonija). 6304

Za večjo notarsko pis

Kupim ali vzamem v najem
niško poslopje s prostornino 1000 m².
Ponudbe na **Ante Prašol, Ljubljana,**
Niška c. 18. 6119

I^a apno
v kosih in drobno dobavlja na vagoni
Ava, tovar. Laško.

Proda se
tako lep pritična hiša z enim gospo-
darskim poslopjem in vrtom zraven, v
prijetnem in prometnem kraju, priprav-
na za vsako obrt, v bližini Ljubljane.
Cena 250.000 K. Ponudbe na upravo
lista pod „Lepa prilika 6300“. 6300

Proda se
lepo posestvo
z 11 orali zemljišča in gozda, priti-
hiša s tremi sobami in kuhinjo pri-
pravna za gostino blizu železnice. Na-
slov pove Anončni zavod Drago Be-
seljak Ljubljana, Cank. nabr. 5. 6311

Odvetnik
dr. Josip Grablovič
je otvoril
odvetniško pisarno v Ljubljani, Sodna
ul. šte. 11. tel. šte. 454. 6284

Klavirje
pianine in harmonije, prodaja in izpo-
soja **Alfonz Breznik**, največja zaloga
vseh glasbil, muzikalij in strun, Ljublja-
na, Kongresni trg 15. 2587

Zidno opeko
zarezo (utorno) navadno
strešno opeko
dobavlja
„AVA“ Lubečno.

STAMPILJE
iz kavčuka
Ciril Sitar
LJUBLJANA
sv. Petra cesta 13.

Prisnelo:
Gasilno orodje,
ročne brizgalne, cevi, pasovi,
sekirice, čelade, i. t. d.
Prodaja ograničena. Fran Samsa, Zagreb.
Gunduličeva ul. 23. 6190

Gradbeno podjetje
ing. Dukić i drug
Ljubljana, Resljeva cesta 9.
se priporoča za vsa v to
stroko spadajoča dela.

„NADA“
tvornica dvopeka
Neumann i. dr. Zagreb.
Proizvajal:
Kekse, biskviti, dvopek i razno
pecivo za čaj. Zastopnik za
Kranjsko
L. Ježek
Ljubljana, Stritarjeva ul. 7. 900

Prevzel sem zastopstvo prvo-
vrstnih tvornic:
nudim elektrotehnični mate-
rijal, betonsko železo, razli-
čen železni material in mo-
torje. Zahtevajte ponudbe
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletina ul. 15.

Slive (češplje)
za kuhanje žganja pošilja na vagoni
Franjo Perger, trgovec, Dobova. 9116

Pozor!
Prodajam 200-300 hl dobrih tran-
sportnih vinskih sodov. **Rotar, Ljubljana.**
6106

Spretni zastopniki,
v zadnje trgovine dobro vpeljane, se
tako sprejmejo. Ponudbe pod A. F.
Hilzdo, tovarna pip, Wien, XVI/1. Rank-
gasse 27. 6343

Čevlji (cipele)
na debelo in na drobno po najnižji
dnevni ceni se dobe pri znani tvrdki
Aleksander Oblat, sv. Petra c. 28.
ter se pošiljajo po povzetju po
državi SHS. 5944

: Kuč :
zdravniško priporočeno vino v stekle-
nicah se zopet dobiva „pri Dalmatincu“
v Sodni ulici št. 4. 4743

Otroške vozičke
vseh izvedb s ponikljanim stalom
otroške posteljice
železne in od medij, pernice, odeje
tudi prešite priporoča special. trgovina
E. PORGES, WIEN IX.,
Lichtensteinstrasse 23.

Erjavec & Turk
trgovina z železnino
pri „Zlati lopati“
preje Hammerschmidt,
Ljubljana, Valvazorjev trg šte. 7.
nasproti Križanske cerkve. 4049

Pisalne stroje
Remington, Imperial, Adler,
Century z latinico in cirilico
ter vse strojne potrebščine.
Ima v zalogi
FRANC BAR
Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5. Telefon 423.
Mehanična delavnica za popravila strojev.

PFAFF
šivalne stroje
PUCH
vozna kolesa
plašče in cevi
priporoča
Ing. Vok
Ljubljana, Sodna ul. 7. 6341

Pisalni in zavijalni papir ter lepenko
dobavlja za izvoz loco Dunaj ali tudi transit loco Trst
KARL POCHÉ
Papir engros Eksport in Import
WIEN, VII., Neubaugasse Nr. 64/66.
Telefon 37067
Brzjavni naslov: **Poché, Wien Neubauhof.**

„BALKAN“
Trgovska špedicijska in komisijska delniška družba. — Brzjavni naslov: „Balkansped“
LJUBLJANA, MARIBOR, TRST, WIEN.
Spedicija vseh vrst. Sprejemanje blaga v skladišča. Zavarovanja. Mednarodni prevozi. Selitve s patentiranimi vo-
zovi na vse strani. Skladišče spojeno s trome južne železnice. — L. ljubljansko javno skladišče.
Največje domače špedicijsko podjetje.

Jadranska montanska družba d. z o. z.
LJUBLJANA, Zvonarska ulica 5. (N) Telefon št. 9.
Brzjavni: „Montana“. Prodaja in kupuje na debelo
vse vrste kovin, rudnin in kemikalij ter vse indu-
strijske izdelke, spadajoče v rudarsko, fužinarsko in
kemijsko stroko. Import. Eksport.

Naznanilo.
Naznanjam, da sem prevzel od tvrdke p. Heinrichar, lesna industrija,
Škofja Loka, zastopstvo za prodajo in polaganje parketov. Priporočam se torej
za dobavo in polaganje hrastovih in bukovih deščic, katere imam vedno v za-
logi. Delo solidno. Cene konkurenčne. Prevzamem tudi vsa popravila in stru-
ženje starih podov. — **Ciril Primotič, mizarstvo in polaganje parke-
tov, Ljubljana, Trnovski pristan 4.**

Naznanilo.
Naznanjam p. n. občinstvu, da od 23. t. m. nadalje radi pre-
urejevanja kavarnskih prostorov ostane začasno kavarna zaprta.
Prodaja kruha v veži. 6332
Jakob Zalaznik.

Nova partija
gonilnih jermenov
došla.
Dobavlja: „Drava“ lesna trgovina in industrijska delniška družba
Maribor.

Cosulich-Line
Trst—New York.
Odplov parnikov iz Trsta:
26./8. poštni parnik Columnia.
8./9. poštni parnik Argentina.
20./9. poštni parnik President Grant.
Odhod iz Ljubljane 3 dni poprej.
Vozne liste prodaja in prostore za potnike s Slovenije pripravlja
edino le:
Simon Kmetec,
Kolodvorska u. 26. Ljubljana. Kolodvorska u. 26.

Večjo zalogo:
žepnih nožev, jedilnega orodja, škarij, ciga-
retnih stročnic Samum & Jakobi št. 2 in 3,
lutk, pisemskih map 10×10, lesenih pip in
kaset, modnih gumbov, glavnikov iz celnl.,
hladnih zapon in poglic odda takoj galan-
terijska veletvrdka **Josef Wohlfart-
städter, Linz a. d. Donau, Franz
Josefsplatz Nr. 36.** 6341

Večjo količino vina letn. 1918 in 1919
ima na prodajo po ugodnih cenah 6192
Oskrbništvo grofa Attemsa v Brežicah ob Savi.
400 delnic Delniške pivovarne Laško
na prodaj. Limitirane ponudbe na Anončno ekspedicijsko Al. Ma-
telič, Ljubljana. 6320

THE REX CO.,
trgovina s pisalnimi stroji Underwood in pis. potrebščinami se je
preselila iz Selenburgove ul. 7/L v **Gradišče št. 10.** 6229

**Impozantna zaloga elek-
tričnih lestenecv in svetilk.**
Instalacijske potrebščine na drobno
in debelo. Cene nizke.
Zavod za tehn. in elektrotehn. naprave
Vojnovič & Cie.
Ljubljana, Wilsonova c. 22.
Tovarna Glince št. 6. 6321

SINGER
šivalni strojevi
SINGER mašinske šivanke,
SINGER mašinski delovi,
SINGER mašinsko olje.
Dobla velika partija šivalnih strojev iz Angleske. — Podru-
žnice otvaramo v vsem večim mestima Slovenije. —
Iščemo lokale za podružnice v Ljubljani in Mariboru.
Ponude slati na centralu za SHS 6315
„Singer šivalni strojevi“ Bourne & Co., Beograd.

Kdor potrebuje
železo, različno orodje in okovje, cement, traverze, plošče-
vino in sploh železnino, naj se obrne zaupno na tvrdko 6325
Zalta & Žilič
trgovina na drobno in debelo
v Ljubljani, Gosposvetska c. 10. (Marije Terezije cesta.)

Fotografi!
Plošče: Agfa, Hauff, Herlango vseh velikostij
in raznih znamk.
Kemikalije: razvijalci, fiksirne soli, tonfiksirne
z in brez zlata, ojačevalci, razredčevalci, bron-
kali, sulfit, soda, natr. bisulfit, kalij metabisul-
fit, amonijumpersulfat, metol, metolhydrochinon,
glycin, artol, breznkatechin, i. t. d.
Drogerija „Sanitas“ Celje.

Christoph & Unmack d. d. glavno obratovališče Niesky, Oberlausitz (Gornja Lužica).
Postranska obratovališča: **Černhausen na Cehoslovaškem in Kopenhagen (Kodani)** 5527
se priporoča za kratkodobno izdelavo enodružinskih, dvedružinskih in večdružinskih hiš po Döckerjevem sistemu. — Vile in stanovanjske hiše bločne oblike vseh slogov, dalje
industrijske stavbe, velikanske tvorniške delavniške lope, prekrivja za kolodvore, klavnice, tržnice, mostovi, strojnice, gledališča za kino, razstavne dvorane, garaže, cerhvene strehe, vodne
naprave, bolnice po paviljonskem sistemu itd. Strešni stoli brez motečih opor. — Cenj. vprašanja na upr. Slov. Naroda pod **Christoph & Unmack, A. G.** — Več v besedilu lista.

LANA Tekstilna tovarna
družba z o. z.
Zgošče 27, p. Begunje, Slovenija
izdeluje nogavice, volnene jopice, svitro, sportne potrebščine
in različne druge pletenine iz bombaža in volne.
Sprejema naročila za jesensko in zimsko sezijo.
„LANA“ izdelke ima v izlozbi in naprodaj tvrdka
Gričar & Mejač, Ljubljana, Prešernova ulica.

Vino
dalmatinsko, banatsko, srijemsko bijelo i crno
SLJIVOVICE
prodaje samo na veliko TOMASOVIĆ I VIS-
KOVIC, Zagreb, Palmotičeva ul. 22. Telefon
13-58. Brzjavlj.: Tomavis — Zagreb. 5454

P. t. občinstvu vljudno naznanjam da
ostane moja trgovina v Wolfovi ulica št. 4
zaprta zaradi dopusta osobja od 16.—30.
avgusta

Julij Klein.

Tovarna Barva vsakovrstno
Jos. Reich Kemično čisti obleke.
Ljubljana, Poljanski nasip 4. Svetlolika
Podružnica: Selenburgova ul. 3. ovratnike, zape-
stnice in srajce.
Podružnice
Maribor Novomesto Kočevje
Gospodarska ul. 38. Glavni trg štov 39.

G. F. Jurásek
uglaševalec glasovirjev in trgo-
vec z glasbilo
Ljubljana, Wolfova ul. 12

Kranjska industrijska družba na
Jesenicah kupi enega ali dva dobra
psa čuvaja,
ki bi bila porabna kot spremlje-
valca za nočnega čuvaja in že
na moza dresirana. Najraje bi
kupili pse volčje ali doberman-
ske pasme. Popis in cena naj se
naznani imenovani družbi na Je-
senicah. 5939

Ustanovljeno 1903.
Stampilje
iz kavečnika in kovin
Katalog franko
Pečati
Šablone
Klišeji za tisk
Vzvodne tiskalnice
Modeli za predtiskanje perila itd.
Novo! Datum-stampilje
lastnega izdelka.
ANTON ČERNE
graveur
Ljubljana, Dvorni trg 1

Pozor!
Solske potrebščine,
pisarniške potreb-
ščine, vse vrste pa-
pirja ter cigaretni
pap. in stročnice
vseh vrst na de-
belo in drobno.
J. Omersa, Ljubljana, Dumaška c. 6/1.

Skladišča in korespondentinja
zanesljive moči se sprejmeta pri tvrdki
Gregorc & Verlič, Ljubljana.
Broj 34367/G. 1920. 6305

Natječajni oglas.

Prema naredjenju Ministarstva Saobraćaja broj 25277/20. ras-
pisuju Direkcija državnih željeznica kraljevine Srba, Hrvata i Slo-
venaca ovime ponovni (treći) javni natječaj (licitaciju) za dobavu
tvrdoga hrastovog i mekog drveta za uzdržavanje pruga u količini
od 980 m³ odnosno 2200 m³ te drveta za radionu i to: tvrdog
283 m³ i mekog 1225 m³, potrebnog u godini 1920/21. Uvjeti za
dobavu mogu, da se dobiju za uredovnih sati u ekonomnom ode-
lenju ove direkcije (Mihanovičeva ul. broj 12) a mogu se zatražiti
i poštom, ako se pošalje 5 kruna za poštarinu i troškove.

Ponude se imaju napisati na uredovnom formularu a moraju
biti biljegovane sa biljgom od 4 K po arku. Ove ponude moraju
najkasnije do 2. septembra o. g. 12 sati prispjeti u zatvorenoj ko-
verti u ekonomno odeljenje ove Direkcije. Na koverti neka stoji
oznaka: Ponuda za gradjevno drvo na natječajni oglas broj
34367/g. 1920.

Samo propisno i na uredovnom formularu prema dobavnim
uvjetima sastavljene ponude uzeće se u pretres. Na zahtjev onih,
koji namjeravaju oterirati, poslati će Direkcija formulare za ponudu
tvrdog i mekog drveta kao i uvjete.

Ponude će se otvoriti i pročitati u ekonomnom odeljenju ove
Direkcije dana 2. septembra u 12 sati. O prispjelim ponudama
sastaviti će se zapisnik. Otvorenju ponuda mogu prisustvovati i
nudioci ili njihovi zastupnici. Zaobinu (kauciju) koja iznosi 5%
vrijednosti ponudjenog materijala, treba položiti do 1. septembra
12. sati pozivom na broj ovoga oglasa kod glavne blagajne ove
Direkcije u Zagrebu.

Rok dobave svega gornjega drva je od 15. septembra do
konca novembra o. g.

U Zagrebu, mjeseca avgusta 1920.

Direkcija državnih željeznica kraljevine Srba Hrvata i Slovenaca.

Šivalne stroje
vseh sistemov, za čevljare, za krojače in za sed-
larje, dalje za ažurna, roblina dela in tamburiranje
ter gumbnice **Nähmaschinen Versandhaus Pick**,
Wien, IX., Lichtensteinstasse Nr. 25. 5745
Bratři Utitzove, Praha
največja tovarna usnja v Čehoslov. republici, specialitete: ševro,
ševret, box, usnje za mobilije, antik, itd.
Generalni reprezentant za SHS kraljevino 6062
H. SELJAK, Ljubljana.

Blago za sokolske kroje
ter vse druge telovadne potrebščine, kakor hlače (trico), majice,
pasove etc. ima zopet v zalogi
Schwab & Bizjak
Dvorni trg 3. Ljubljana. Pod Narodno kavarno.
Sprejemajo se naročila za kroje po meri! 6231

Došlo
angleško sukno
za moške obleke, ele-
gantni vzorci po so-
lidnih cenah. — Prva
Kranjska razpošiljalnica
Schwab & Bizjak, Ljubljana, Dvorni trg 3. 6146

JUGOSLAVENSKA MEDICA

tovarna kemikalij in zdravil d. d. v Karlovcu.

Poziv na subskripcijo.

V kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev ni nobene tovarne kemi-
kalijskih preparatov, posebno takih, katere rabimo v zdravilstvu, tako da
smo v tem oziru popolnoma odvisni od tuje industrije in trgovine.

Politična in državna neodvisnost, katero je naš narod dosegel z uje-
dinjenjem v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, bode nepopolna, ako se
na gospodarskem polju ne emancipiramo od inozemstva in ne postavimo
na svoje lastne noge.

Naslanjajoč se na tehniške in trgovske skušnje, katere je v dolgih
letih svojega obstanka nabralo akcijsko društvo „Medica“ v Pragi, sklenili
smo ustanoviti v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev prvo tovarno ke-
mičnih in terapevtskih preparatov pod imenom „Jugoslovenska Medica“,
tovarna kemikalij in zdravil d. d. s sedežem v Karlovcu.

Ta delniška družba se ustanavlja na nedoločen čas z namenom, da
sezida tovarno, katere bode izdelovala in stavljala v trgovine garantirano
čiste zdravniške, živinozdravniške in industrijske preparate, kemično in fizi-
jološko izdelane. Tovarna se bode sezidala v mestu Karlovcu, kjer je že
zagotovljeno potrebno stavbišče in potrebna električna sila.

V tem društvu bode zastopan češki in jugoslovanski kapital v raz-
merju 40% : 60%. Praška Medica bode dala svoji jugoslovanski sestri na
razpolago ne samo svoj delavni program, temveč tudi svojo izkušeno tr-
govsko in produktivno organizacijo.

Naša želja je, da temu društvu pristopijo vsi oni, ki so neposredno
interesirani, t. j. zdravniki, živinozdravniki, lekarnarji in mirolilničarji, kateri
se bodo pri razdelitvi delnic najprej upoštevali.

M. U. dr. Pavle Avramović, Ljubljana, zdravnik. M. U. dr. Anton Breclj, Ljubljana, zdravnik. M. U. dr. Miroslav pl. Čačković, Zagreb, vseučilišni prof. Gustav
Čizek, Zagreb, ravnatelj Prve hrv. obrtne banke. M. U. dr. Jernej Demšar, Ljubljana, zdravnik. M. U. dr. Ernest Dereani, Ljubljana, zdravnik. Ph. Mr. Josip Grahov-
vac, Karlovac, lekarnar. M. U. dr. Vinko Gregorič, Ljubljana, zdravnik. Ph. Mr. Josip Gršković, Zagreb, lekarnar. M. U. dr. Jaroslav Hlava, Praga, prof. patološke
anatomije na češki univ. in president akc. društva „Medica“. M. U. dr. Ivan Honl, Praga, prof. na češki univerzi. M. U. dr. J. Hrnček, Beograd, polkovnik.
M. U. dr. Gjuro Ivković, Zagreb, zdravnik. M. U. dr. Ivan Jenko, Ljubljana, primarij. M. U. dr. Kosta M. Jovanović, Beograd, zdravnik. Dr. Pavao Klarič, Karlovac,
predstojnik Hrvatske kreditne banke. M. U. Dr. Alojz Kraigher, Ljubljana, ravnatelj Deželne bolnišnice. M. U. dr. Dragotin Mašek, Zagreb, kr. vseuč. profesor.
M. U. dr. M. Mikulič, Zagreb, vseuč. prof. Ph. Mr. Milan Mišković, Beograd, lekarnar. M. U. dr. G. Nikolajević, Beograd, zdravnik. Svetozar Okanović, Beograd, miro-
dilničar. Ph. Mr. dr. František Plizák, Praga, prof. kemije na češki univerzi in člen uprav. odbora akc. društva „Medica“. Ph. Mr. Vinko Procházka, Ljubljana,
lekarnar. M. U. dr. Aleksa Radosavljevič, Beograd, zdravnik. Ph. Mr. Dimitrije Rekalic, Beograd, lekarnar. M. U. dr. Ivan Robida, Ljubljana, zdravnik. M. U. dr. Fran
Smetánka, Zagreb, vseuč. prof. Ph. Mr. Anton Snížek, Praga, centr. ravnatelj in člen uprav. odbora akc. društva „Medica“. M. U. dr. Josip Stojc, Ljubljana, zdravnik.
Ph. Mr. Milenko Stojaković, Beograd, lekarnar, slagaliste, min. narod. zdravja Beograd. Ph. Mr. Rikard Sušnik, Ljubljana, lekarnar in načelnik lekarniškega gre-
mija za Slovenijo. M. U. dr. Alfred Šálek, Zagreb, zdravnik. Prof. M. U. dr. A. Šerko, Ljubljana. M. U. dr. Edo Štajmer, Ljubljana, zdravnik. M. U. dr. A. Šlechta,
Ljubljana, zdravnik. M. U. dr. Božidar Špišić, Zagreb, zdravnik. M. U. dr. Jan Třebizký, Praga, veletrgovec in podpreds. akcijskega društva „Medica“. Ph. Mr. Mirko
Viktorin, Karlovac, lekarnar. M. U. dr. Isidor Vinsky, Karlovac, mestni fizik. M. U. dr. Josip Volavšek, Ljubljana, specialist za pljučne bolezni. M. U. dr. Vladimir
Vrabčević, Zagreb, zdravnik. Prof. M. U. dr. Alojz Zalokar, Ljubljana. Ph. Mr. Josip Altman, Praga, lekarnar. 6047

Delniška glavica znaša K 5.000.000—, razdeljena na 12.500 delnic
po nominalnih K 400—, t. j. 100 dinarjev in se glasio na nosilca. Da
dobimo to glavico, razpisujemo s tem subskripcijo vseh 12.500 delnic
pod sledečimi pogoji:

1. Cena vsake delnice je določena na K 400—, t. j. 100— dinarjev
in K 40—, t. j. 10— dinarjev za stroške izdaja (morebitni prebitek se
bo prideli rezervnemu fondu).
2. Pri podpisu delnice se mora plačati v gotovini proti pobotnici 50%
podpisane glavice, t. j. K 200— ali 50— dinarjev za vsako delnico za
račun stroškov. Ostanek se bode plačal pozneje v smislu tozadavnega
sklepa ravnateljstva društva.
3. Rok za prijavo in podpis delnic je določen od 1. do 31. avgusta 1920.
4. Prijave in plačila sprejemajo sledeči denarni zavodi:
V Beogradu: Jugoslovenska banka d. d. podružnica v Beogradu.
V Zagrebu: Hrvatska Eskomptna banka in Prva Hrvatska
Obrtna banka d. d. v Zagrebu.
V Ljubljani: Jadranska banka d. d. podružnica v Ljubljani.
V Karlovcu: Hrvatska sveopća kreditna banka d. d. po-
družnica v Karlovcu.
5. Po razglasu ravnateljstva društva se bodo delnice izročile svoje-
časno nosilcem dotičnih pobotnic.
6. Ustanovitelji si pridržujejo pravico repartacije delnic.
7. Prvo ravnateljstvo društva za dobo treh let bodo imenovali
ustanovitelji.

V KARLOVCU, dne 25. junija 1920.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

— Brzjavni naslov: Banka Ljubljana. —

Stritarjeva ulica štov. 2.

— Telefonska številka 261 in 412. —

Delniška glavica 50.000.000— kron.

Rezervni zahtedi 45.000.000— kron.

Glavnica z rezervami 95.000.000— kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Borovljah ter ekspozitura v Ptuj.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Sprejema
vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju

Kupuje in prodaje vse vrste vrednostnih papirjev, valut
in dovoljuje
vsakovrstne KREDITE